National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L

National Library
Bibliothèque Nationale
APR 11 1984
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES TOURNAUX

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 27 (3044) XXXIII aastakäik | Neljapäeval, 5. aprillil 1984 — Thursday, April 5, 1984 | Üksiknumbri hind 70 senti

Molotov-Ribbentropi pakt ei kehti enam

Saksa Liiduvabariigi valitsuse praegusi seisukohti Balti riikide suhtes

Euroopa Põllumajandusliidu konverentsil Wiesbadenis 26. septembril 1983 kohtusid Tõnis Kint ja Helmut Talts Saksa Liiduvabariigi välisministri abi dr. Alois Mertesiga Saksa Põllumajandusliidu propagandashefi dr. Antonius Johni juuresolekul. Tõnis Kint esitas välisministri abile rea küsimusi, et teada saada Saksa Liiduvabariigi praegusi seisukohti Balti riikide ja eriti Eesti suhtes.

Dr. Mertes lubas neile küsimustele vastata kirjalikult. Dr. A. John hiljem formuleeris ja esitas need küsimused kirjalikult ja nüüd Eesti Vabariigi aastapäeval 24. veebruaril s.a. on välisministri abi dr. A. Mertes vastanud nendele küsimustele ametliku kirjaga. Need vastused on sellega Saksa Liiduvabariigi valitsuse ametlikud seisukohad. Esitame need kokkuvõtlikult alljärgnevalt.

* Saksa-N. Liidu mittekallaletungipakt 23. 8. 1939 (niinimetatud Hitler-Stalini- ehk Molotov-Ribbentropi pakt) ei ole Saksa Liiduvabariigile kehtiv. See on juba sõja algamisel Nõukogude Liiduga kehtetuks muutnud.

* Saksa Liiduvabariik ei tunnusta Balti riikide annektsiooni Nõukogude Liidu poolt. See seisukoht on korduvalt deklareeritud Saksa valitsuse poolt, eriti ka Saksa parlamendis.

* Saksa valitsuse korduvad deklaratsioonid Balti riikide suhtes on trükitud parlamendi protokollides ja on sellega avalikkusele kättesaadavad.

* Saksa valitsus on teadlik raskest olukorrast, mis on Balti rahvastel ja teistel rahvastel, kellel on takistatud oma saatust kujundada vastavalt rahvaste enesemääramisõigusele. Seda on Saksa valitsus ka korduvalt rõhutanud avalikkuse ees. Kõigi seniste kogemuste põhjal ei näe ta — nagu teisedki liitunud valitsused — mingit väljavaadet aktiivne olla nende rahvaste praeguse olukorra parandamiseks, ei Euroopa parlamendi 13. 1. 1983. a. otsuste ega teiste taoliste resolutsioonide kohaselt. Vastupidi: Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni tegelemine selle inimlikult, õiguslikult, poliitiliselt ja ajalooliselt raskepärase küsimusega võiks sisaldada suurt ja ettenähtamatut valesammu riisikot. See tähendab: Sedalaadi küsimuse arutamise negatiivne tulemus võiks Balti rahvaste probleemi lahendust koguni halvendada. Õige on suurendada teadmist Balti rahvastele tehtud ülekohtust ja seda tõeliselt otstarbekohasel viisil poliitiliselt õiges kohas esitada.

* Minu meelest on saksa avalikkuse laiad ringkonnad valvsas teadmises Balti riikide probleemist. Seda ei näita mitte ainult küsimused, mis korduvalt valitsusele esitatakse, vaid ka see suur intensiivsus ja suur huvi, millega Balti riikide küsimusi käitletakse ja kommenteeritakse saksa massimeediumides, samuti nende inimeste aktiivsus, kes on pärit nendelt aladelt ja praegu meie maal elavad. Arvestades seda olukorda ma arvan, et ei ole vajadust mingite uute sammude astumiseks valitsuse poolt Balti probleemidest olemasoleva teadlikkuse hoidmiseks ja tugevdamiseks Saksa Liiduvabariigis.

* Krunt Berliinis Hildebrandstrasse'l 5 (Eesti saatkonna krunt ja maja) on vastava seaduse alusel 1946. a. äraolijate hoolduse asutusele üle antud. Kohus on jõudnud tulemusele, et selle kinnisvara valdusõiguslikku omanikku ei ole võimalik kindlaks teha. Ei ole põhjust arvata, et seda olukorda oleks võimalik muuta enne Teise maailmasõja järeldusi korraldavat võimalikku rahulepingut. Sellepärast ei ole selle küsimuse lahendamiseks esitatud ettepanekute realiseerimiseks praegu mingeid väljavaateid.

Heinrich Mark

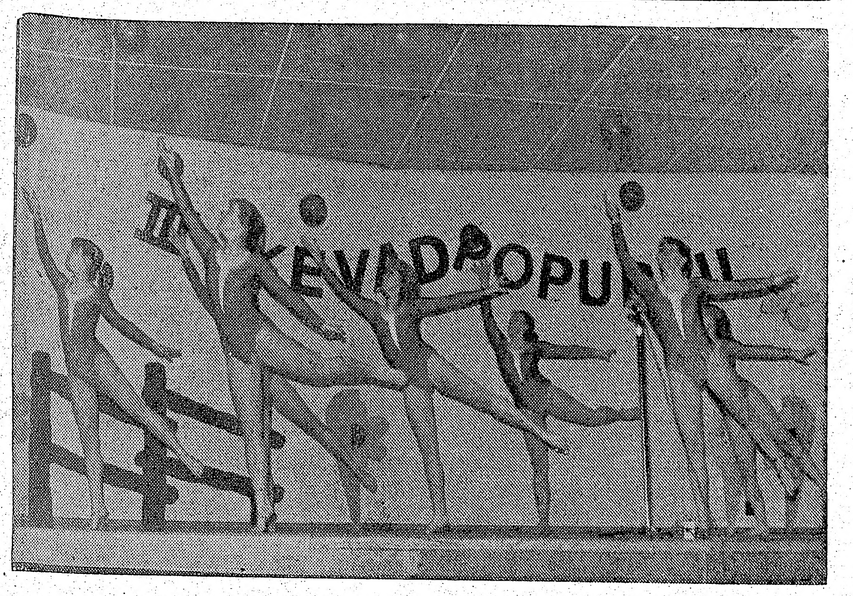

„Ritmika" võimlejad esinemas T. E. Seltsi poolt korraldatud III kevadpopurriil Eesti Majas.
Foto: Vaba Eestlane

Venelased näitavad oma merejõudu

Suuremad manöövrid Põhja-Atlandil

Nõukogude Liit on toonud Põhja-Atlandile oma merejõud, üle 40 mitmesuguses suuruses ja laadis sõjalaeva, millest suurim on 28.000-tonnine tuumalaengu rakettidega ristleja „Kirov".

See on suurim sõjalaevade kaskendus, mida venelased on saatnud maailmamerele ja mis tulid Barentsi ja Läänemere baasidest. NATO laevad ja vaatluslennukid on jälginud vene laevade liikumist, kaasaarvatud paarkümmend allveelaeva.

Venelaste laevastikumanööver olevat ülemaailmse ulatusega,

Murmanskist ja Arhangelskist toodud Põhja-laevastik ja Läänemere-laevastik on kohandatud suurendatud N. Liidu laevastiku aktiivsusega Vaheimeres ja India ookeanis,

mistõttu manöövreisse kuuluvate laevade arv tõusvat enam kui sajale.

NATO juhtkond ei ole siiski ülatunud, juba nädal tagasi märgati Norra lähedal Lofootide saarte juures allveelaevade hävituslaevade liikumist. Põhja-Norras toimusid hiljuti suuremad NATO vägede manöövrid, kus „invasiooni" maale tegid 12.000 USA ja liitlaste sõdurit. See manööver oli venelasi eriti ärritanud Koola poolsaarel asuvate sõjaliste punktide tõttu ja kutsus nüüd välja nüüdse vastutegevuse.

N. Liidu laevad on keskendatud Norra merre, milline nimetus on antud Atlandi ookeani põhjaosale, Norra, Inglise Shetlandi saarte, Islandi ja Gröönimaa vahel.

Kol. Gudison Alford, Londonis asuva Internatsionaalse Strateegiliste Uurimiste asutuse direktori abi ütles,

et manöövrite eesmärk võiks olla nõukogude laevastiku kaitsevõimaluste proovimine selles piirkonnas,

kus N. Liit on eriti tundlik ja on oma iseloomult enam kaitseline kui ofensiivne.

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

Kaks loengut

Professor ELMAR JÄRVESOO
Amherst, Mass.

Mis sünnib kodumaa põllumajanduses?

Neljapäeval, 26. aprillil kell 19.30

ja

Põllumajandusteadus Tartu Ülikoolis 1806—1918

Pühapäeval, 29. aprillil kell 15.00

* * * * * *

Teisipäeval, 10. aprillil kell 19.30 on mag. Robert Kreemi loeng.

KOHV ja rõõmus jutuajamine.

KÕIK ON KUTSUTUD!

Tshehhoslovakkia kindral:

Istume uutel taktikalistel relvadel

VIIN — Uued nõukogude tuumaraketid, mis asetatud Tshehhoslovakkiasse on suunatud USA tuumarakettide baasidele Lääne-Euroopas, ütles Ttshehhoslovakkia kindral Miloslav Blahnik Tshehhoslovakkia kommunistliku partei ajalehele „Rude Prava" antud intervjuus.

Ta ütles et nõukogude blokk ei „soovat kunagi" USA-l ja NATO'l saavutada sõjalist ülekaalu", kuid Varssavi pakti uued kaitsemõõtmed ei puudutavat neutraalseid ja mitte mõnesse sõjalisse liitu kuuluvaid riike.

Antud intervjuus, mida andis edasi ka Tshehhoslovakkia ametlik Ceteka uudisteagentuur,

Blahnik viitas viiele NATO liitu kuuluvale riigile, kuhu on paigutatud USA keskulatusega tiib- ja Pershing-2 rakette

ning Varssavi pakti riikide kättetasumise plaanile.

N. Liidu poolt juhitav Varssavi pakt ütleb, et „nad istuvad uutel taktikaliselt opereeritavatel relvadel Tshehhoslovakkias ja Ida-Saksamaal, et olla vastukaaluks USA rakettidele Läänes." Lääne diplomaadid usuvad, et need võivat olla N. Liidu tuumalaenguga SS-21 raketid.

Uued taktikaliselt opereeritavad relvastuse kompleksid on valmistatud ainult baaside hävitamiseks ja USA tuumarelvade tulistamisaluste vastu, juhul kui peaks sõjaline konflikt tekkima. Kindral ütles, et neid komplekssе pole asetatud maadesse või piirkondadesse,

kui jõudude tasakaal võiks muutuda, kui neutraalsete ja mitteliidus olevate riikide iseseisvus võiks olla ohustatud.

Samal ajal Tshehhoslovakkia armee on võtnud kasutusele vahendid oma õhujõudude kaitse efektiivsemaks muutmiseks ja otsinud teid NATO uute kaitsesüsteemide hävitamiseks. Tshehhoslovakkia armee varustatakse uute luuresüsteemidega, mis võivat teha võimalikuks õigeaegselt - rünnakuteks ettevalmistamise, kui kavatsetakse rünnata Tshehhoslovakkiat ja teisi Varssavi pakti riike.

Lääne diplomaadid ütlesid, et neutraalseile ja mitte liidus olevate riikide nimetamisel oli osutatud Austriale ja Julgoslaaviale.

Austriaga on Tshehhoslovakkial pikk ühine piir ja kelle neutraalsus garanteeriti 1955. a.

Austrias on kasvanud kartus viimaste rakettide paigutamise pärast, kuna nõrgalt relvastatud neutraalsus ei taga konflikti puhul mittemidagi.

USA relvastuse kontrolli ja relvastuse vähendamise komisjon ütles, et USA peaks arendama oma „kriisi kontrollisüsteemi, milles oleks presidendi ja ta abiliste parem treenimine, et vähendada ettekavatsemata tuumarelvade sõja ohtu". Selleks öeldakse, et ametivõimusid, kes veedavad aega „sõjamängudega", tuleks treenida ka „diplomaatlikke mänge" pidama, et nad oleksid võimelised ettenägema sõjapuhkemise võimalusi.

Tshehhoslovakkia on hambuni relvastatud riik, kus arvatakse olevat kuni miljon venelast ja kogu maa on täis tikitud sõjalisi objekte.

Iraan ähvardab samuti keemiliste relvadega

TEHERAN — Iraan on hoiatanud, et ka nemad võiksid võtta kasutusele keemilised relvad Iraagi vastu võitlemisel, kui viimane jätkab keemiliste relvade kasutamist Iraani sõjaväeüksuste vastu.

Iraani parlamendi esimees Rafganjan hoiatas, et keemiliste relvade kasutamine võiks kiiresti levida ka teistesse riikidesse.

Agressiivsed ja kriminaalsed riigid Idas ja Läänes, kes andsid neid relvi Iraagile ja andsid loa nende valmistamiseks, peaksid mõtlema tulevikule, olles kindlad,

et kui ei tehta midagi nende keelustamiseks enne aasta lõppu, siis pole enam ühelgi poliitilisel kohtumisel maailmas julgeolekut.

Iga tähtsam poliitik maailmas peab reisima kohvriga kus on kaitseriietus ja gaasimask.

Araabia riikide hoiatus USA-le

TUNIS — Araabia riikide ministrid kohtusid Tunises, lubades USA vastu võtta kasutusele kättemaksuaktsioone, kui USA viib oma Iisraeli saatkonna Tel Avivist Jeruusalemma. Millised need kättemaksuaktsioonid oleksid, seda ei täpsustatud.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUSE
SEGAKOOR ASTA BALLSTADT'i juhatusel esitab
KRISTUSE KANNATUSAJA KIRIKUKONTSERDI

REQUIEM-KYRIE

C. Saint-Saens

Solistid: TAMARA NORHEIM — sopran
IRENE LOOSBERG — metsosopran
RAGNAR POHLAK — bassbariton
GEORG SOANS — tenor
Orelil — LEMBIT AVESSON
Liturgia — õp. UDO PETERSOO

TORONTO VANA ANDRESE KIRIKUS
PALMIPUUDEPÜHAL, 15. apr. kell 5 p.l.

KÕIK TERETULNUD!

TORONTO EESTI SEGAKOORI

LÕBUS LAUPÄEVA-ÕHTU

14. apr. kell 7 õ. Eesti Majas
Ulatuslik huviküllane muusikaline eeskava
BAAR ☆ TANTS ☆ LOTERII
Pääsmete eelmüük kooriliikmelt ja
Koidu Konze, tel. 444-7108

EKL SQUASH'i TURNIIR
14. apr. kell 7 õ.
SQUASH ACADEMY's
16 Queen St. E. Toronto
Baar ☆ Tants
KÕIK TERETULNUD

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Trilss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aasta $51.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $65.—, poolaastas $35.— ja veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD üks toll ühel veerul: kuulutuste küljel $4.75, tekstis $5.—, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

EKN ja EV aupeakonsul I. Heinsoo ühisel EV 66. aastapäeva vastuvõtul anti tunnustusdiplomid „Estonia" korvpallimeeskonnale. Pildil keskel linnanõunik Fred Davis, treener Harry Liiv. Foto: Vaba Eestlane

Kommentaarid

Eestimaa Kommunistliku Partei häälekandja „Rahva Hääle" veergudelt võib sageli üles noppida ühte-teist, mis valgustab eesti rahvale kaelasurutud õnnetu poliitilise ja majandusliku süsteemi telgitaguseid. Eriti võib neid süsteemi uperpalle leida rubriigist „Kirjaveerud", kus lugejad kurdavad oma hädasid. Kirjaveergude toimetaja mainib. oma kommentaarides, et „meile koguneb lugeja muret, pahameelt ja küsimusi koguses, mida raske numbriga kirja panna. Sirvides aasta jooksul saadetut, tundub vahel, et liiga palju." Kuid vaatamata nende kirjade rohkusele ja rahva hulgas tekkinud rahulolematusele, väldib toimetaja ettevaatlikult süsteemi ja kommunistliku rezhiimi arvel kritiseeriva sõna ütlemist ja ajab süü teatava tööprotsessi. eest. vastutavate inimeste kaela. ....

..Eestis valitseva olukorra iseloomustamiseks toome „Rahva Hääle" kirjaveergudelt mõned 8. veebruaril avaldatud lugejakirjad. .....

....Lugeja L. Metsjärv kurdab oma kirjas 3. septembril 1983: .....

„Asusin Tööstuse tn. 43 korterisse 76 elama k.a. jaanuaris. Pärast kolimist tegin korteris remondi. Kevadel algas majas remont — võõbati koridoriseinu, uksi, ka maja värviti väljastpoolt üle. Suve algul paigaldati hoovi kõrge torn (vist katusele ronimiseks). Ühel päeval loobiti katuselt alla eterniti, nii et terve hoov oli seda täis. Järgmisel päeval olid katusemehed kadunud ja on siiamaani kadunud. 12. augusti paduvihma järel leidsin koju tulles tapeedi kummis olevat seina ja tapeedi vahele kogunenud veest. Edaspidi hakkas lakke tekkima pruune ja kollaseid laike. Keda see asi aga sugugi ei puuduta, on remondimehed. Kahel korral olen helistanud REV nr. 5 töödejuhatajale sm. Savile, kes lubas olukorda kontrollida. Käesoleva nädala algusest pidid mehed tööle tulema (sm. Savi arvamus), kuid paraku pole neid näha olnud. Meestel olevat olnud puhkused, mis aga nüüd läbi."

Ja pärast selle kirja saabumist algab pikk sündmuste ahelik, mis näitab eriti kujukalt kuidas okupeeritud Eestis praegu kommunistlik bürokraatia töötab.

„Rahva Hääle" mehed saatsid L. Metsjärve hädaldava kirja Tallinna Remondi- ja Ehitustrusti juhatajale A. Sommerile, kust tuli vastus, et Tööstuse tän. 43 majas on tööde halva organiseerimise ja nõrga järelvalve tõttu alustatud töid vales tehnoloogilises järjekorras. Trusti käskkirjaga olevat see asi nüüd korraldatud ja tehtud Remondi ja Ehitusvalitsuse nr. 5 juhatajale ülesandeks katuse remonti jatkata.

Kuid asi ei lõppenud kaugeltki sellega. 13. oktoobril saab „Rahva Hääl" L. Metsjärvelt uue kirja, mis kõlab järgmiselt:

„Objektil on näha olnud, et paar päeva käisid mehed ja vedasid ka ehitusmaterjali kohale (tsemendihunnik õues ja eterniitplaadid seina ääres). Praegu on jälle vaikus, ainult tuul ulub ja läbi lae nõrgub vesi tuppa."

Selle kirja saadab „Rahva Hääl" juba kõrgemasse instantsi — Tallinna täitevkomitee aseesimehele J. Lepp'ale. See vastab oma kirjas, et „objekti meistri E. Tagaküla kontrollimatuse läbi jäid paigaldamata pööningu akende raamid, mistõttu sai võimalikuks vihmavee läbijooks korterisse nr. 76."

Kuid see on ainult üks näide. „Rahva Hääles" leidub selliseid kaebekirju terve rida. Eriti halisevad Lasnamäe uutesse elamurajoonidesse kolinud inimesed hoonetes esinevate puuduste pärast. Selgub, et Lasnamäel kontrollis „Eesti Projekt" 1980. aasta novembris kolmes majas ehituse kvaliteeti. Tulemuste kokkuvõte näitab, et ehituste käigus on 25-el korral eksitud projektide ja ehitusnormide vastu. Garantiiaja lõpuks lasksid elamukoperatiivi „Põllu" 252-st korterist 29-l seinad või laed vett läbi, osal neist olid seinapaneelid pragudega.

„Keegi peab kinni toppima jooksvad paneelivahed ja katuselaed. Kui suureks kasvab maja tegelik omahind, enne kui ta päris vettpidavaks saab?" küsib „Rahva Hääle" toimetaja nõrdinult.

(Järg lk. 3)

Kui tugev, kui nõrk?

Kui tugev on kommunistlik Venemaa? Millised on ta tugevad ja nõrgad küljed? Need on küsimused, mis läänerikide poliitikuid ja poliitiliste küsimuste eksperte alati on huvitanud ja millele on hakatud erilist rõhku panema nüüd, kus punase Venemaa ja Ameerika Ühendriikide suhted on muutunud erakorraliselt halvaks ning pessimistlikumad vaatlejad räägivad tõsiste nägudega kolmanda maailmasõja puhkemise võimalustest.

Kanada suurim ajaleht Toronto Star korraldas hiljuti nendele küsimustele vastuste saamiseks ringküsitluse Kanada selle ala tuntumate ekspertide hulgas, kes töötavad suuremate ülikoolide juures Nõukogude Venemaa küsimuste asjatundjatena ehk n.n. „sovetoloogidena." Nagu Star'i artikli autori resüümeest nähtub, on need eksperdid jõudnud oma vastustes põhiliselt enam vähem ühisele otsusele, et kommunistlik Venemaa on ühest küljest tugev, kuid teisest küljest nõrk ning et Venemaa praeguste valitsejate kavatsuste ennustamisel tuleb arvesse võtta Nõukogude Venemaa ajalugu, kultuuri ning erakordset sisemist struktuuri ja organisatsiooni.

Ehkki ekspertide vastused on laialivalguvad, toovad need võrdlemisi detailselt esile siinse mõtlemisviisi Nõukogude Venemaa probleemidesse suhtumisel. Kuid samal ajal selgub ühtlasi, et selle ala ekspertideks peetud mehed ei ole kaugeltki Venemaa praeguse rezhiimi üksikasjade hindamisel üksmeelsed ning kommunistliku süsteemi kritiseerijate kõrval leidub ka neid, kellel on selle riigikorra kohta ütelda isegi kiidusõnu. Üks neist ülistajaist on Toronto Ülikooli sotsioloog Peter Salomon, kes tõstab kommunistliku rezhiimi tugevama jõuallikana esile „fakti", et rahvas aktsepteerib kommunistlikku süsteemi kui legaalset riigikorda ning annab sellele oma täieliku toetuse. Ta ütleb lisaks, et läänerikide liberaalidele ei meeldi kommunistliku rezhiimi edu Venemaale suurvõimu staatuse võitmisel ning rahva elujärje parandamisel elustandardi tõstmisega ning heaoluriigi rakendamisega. Nende väidete taga puhuvad ilmselt tugevad idatuuled.

Vastustes rõhutatakse Nõukogude Venemaa praegust salajast valitsemissüsteemi, suure sõjamasina ülesehitamise tohutuid kulusid, toiduainete nappust, täiuslikkuseni viidud poliitilist ja majanduslikku tsentraliseerimist, seaduste ignoreerimist, informatsiooniteenistuse keskendamist, etniliste rahvusgruppide jõudsat juurdekasvu ja muid tegureid, millest mõned aitavad kindlustada Kremlis valitseva poliitbüroo ja partei peasekretäri võimu, kuna teised uuristavad tõenäoliselt aegamööda süsteemi alustugesid. Mõni neist lühikestest ja katkendlikest vastustest tabab Venemaa nõrkuste ja tugevuste esiletoomisel enam-vähem märki, kuna teised on kõrvalise tähtsusega ning ei mängi kommunistliku süsteemi analüüsimisel olulist rolli.

Üldiselt jääb mulje, et ülikoolide sovetoloogid on oma arvamuste esitamisel ja ennustuste tegemisel liigselt akadeemilised ja teoreetilised ja et neil puuduvad praktilised kogemused nõukogude rezhiimi, juhtkonna ja igapäevase inimese elu ja eluprobleemide hindamisel. Nii näiteks ei puuduta ükski küsitatuist eraalgatuse likvideerimise ja eraomandi küsimusi, mis on rappa jooksnud nõukogude põllumajandussüsteemi kõige hukutavamateks salakarideks. Professorid jätavad kahesilma vahele ka N. Venemaa ja allaheidetud riikide tohutusuured maapõuevarade rikkused, mis on võimaldanud kommunistlikul süsteemil teha kulukaid majanduslikke uperpalle ja maksta Läänest ostetud kaupade ja tehnoloogia eest maapõuest välja kaevatud ja pumbatud kullaga, õliga, maagaasiga ja teiste loodusvarade ekspluateerimisega.

Kui kõike seda kokku võtta — mis on siis tõde ja mis on vale, mida võib esile tõsta N. Venemaa tugevuse peamise tegurina ja mis on selle süsteemi suurimateks nõrkusteks?

Jättes kõrvale üksikasjad, oleks tõenäoliselt õige konstateerida, et Nõukogude Venemaa suuremaks jõuteguriks on tema sõjaline tugevus ning suuremateks nõrkusteks stagneerunud majandussüsteem, eriti põllumajanduse sektoris, madal elustandard, inimõiguste puudumine, rahvamassidele valetamine ja nende petmine, kõigi elementaaremate poliitiliste vabaduste maha surumine ja ülevalt alla valitsemine. Kui pidada silmas Kremli juhtkonna põhilisi plaane ja kommunistliku ideoloogia kaugemaid eesmärke, siis on selline olukord ja elanike kõigi eluavalduste täielik kontroll mõistetav. Moskva plaanis pikemas perspektiivis on kogu maailma bolsheviseerimine, milleks on vaja suuri ja võimsaid sõjalisi jõudusid. Kõik teised tegurid on lülitatud selle eesmärgi teenistusse ja poliitbürood ei huvita kui läänemaailmas kritiseeritakse vabaduse puudumist Venemaal ja anastatud riikides.

Rahvamassides valedega pimedusses hoidmine, ajude pesemine sünnist kuni surmani, informatsiooni keskendamine ja juhtimine, vene ja allaheidetud rahvaste välismaailmast eraldamine ja isegi pisiasjus ülevalt alla valitsemine, opereerimine ja suunamine teenivad kõik ühte eesmärki — punaarmee löögivõime suurendamist, et parajal ja sobival momendil anda Läänele surmavat lööki, mis võimaldaks kogu maailma painutamist „proletariaadi diktatuuri" orjasüsteemi.

Kuid lõpuks veel üks oluline tegur, mille professorid jätsid mainimata ja mis tuleks paigutada kommunistliku Venemaa tulude posti — tugevuse rubriiki. See on läänerikide majanduslik ja tehnoloogiline abi kommunistlikule rezhiimile, mida on antud pidevalt pärast 1917. aasta oktoobrirevolutsiooni ja mis on aidanud kommunistidel ka kõige raskematel kriisiaegadel võimusadulas püsida.

Inimõigused vaatluse all

Kolmandal Inimõiguste konverentsil käsitleti balti probleeme

Balti Vabadusliit korraldas 17. märtsil Kolmanda Inimõiguste Konverentsi Los Angelese esinduslikus Ambassador-hotellis. Päevasel konverentsil viibis üle 200 baltlase ja ameeriklase, õhtusel banketil samuti üle 200. Konverentsist andsid ülevaate Los Angeles Times, City News Service, Associated Press, ülemaailine NBC raadiovõrk, raadiojaamad KNX, KJWB, Ornage County Register, Santa Monica Outlook ja terve rida väiksemaid ajalehti. „Ameerika Hääle" Läänerannniku Büroo ja Vabaduse Raadio Washington Büroo andsid ülekande konverentsist Balti riikidesse ja mujale.

Konverentsist osavõtjaid tervitasid hotelli peaukse kohal kõrgel seinal Eesti, Läti ja Leedu lipud Ühendriikide ja Kalifornia osariigi lippude kõrval. Konverentsile saabusid tervitused Ühendriikide presidendilt Ronald Reaganilt, Kalifornia kuberner George Deukmejianilt, Balti Vabadusliidu auliikmelt Sergei Soldatovilt, Balti Naisliidu esinaiselt Juta Kurmanilt, Balti organisatsioonidelt, California Esinduskogu liikmelt senaator Pete Wilsonilt, senaator Charles Percylt, kongressiliikmetelt Don Ritterilt ja Brian Donnellylt.

Päevasel konverentsil kõnelesid Los Angelese linnapea Tom Bradley, USA esindaja ÜRO inimõiguste komitees Carl S. Gershman, USA Congressional Commission on European Security and Co-operation juhataja Spencer Oliver, Vabadusraadio abiesimees William Buell, poliitiline analüütik Tomas Schuman, Ban the Soviets Coalition esimees Dave Balsiger, tuumarelvastuse komiteest Michael Coleman,

Ülemaailmse Kesknõukogu esimees Lembit Savi, (Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides USA edela piirkonna juhataja Heino Jõgis), kes ka tõi tervituse ERKÜ esimehelt Juhan Simonsonilt,

Läti Ülemaailmse Kesknõukogu esimees Dr. Olgierts Pavlovskis Washingtonist ja Leedu Ülemaailmse Ühiskonna abiesimees Dr. Remeikis Chicagost. Moderaatoriteks olid Läti Keskorganisatsiooni (ALA) Informatsioonibüroo direktor ja Balti Vabadusliidu direktor Aristids Lambergs Bostonist, Balti Vabadusliidu abiesimees Tony Mazeika ja Balti Vabadusliidu abiesimees ja ERKÜ juhatuseliige Avo Piirisild, kes oli samuti konverentsi juhatajaks. Õhtusel banketil kõneles USA välisministeeriumi assistent inimõiguste küsimuses Elliott Abrams.

Konverentsisaali olid üles seatud stendid, mis tutvustasid Balti Vabadusliidu tegevust ning saavutusi koos rikkaliku pildimaterjaliga. Samuti oli laudadel saadaval äravõtteid kirjadest, resolutsioonidest ja Balti vabadusvõitlusest. Ajakirjandusele olid valmistatud vastavad pressimaterjalide kogud. Kõnelejate poodiumit kaunistasid Eesti, Läti, Leedu lipud USA tähelipu ja Kalifornia osariigi lipu kõrval. Välja olid pandud pannood eesti, läti ja leedu kunstnikelt, mis paigutatakse maanteede äärde olümpiamängude ajal. Eesti kunstniku Veli Saame pannoo kujutab vaadet Tallinnale mere poolt, es seisab Kalev mõõga ja tungla a, kivil istub Linda väikse Kalevipojaga. Pannoo vasakul äärel on kirjutatud „Estonia". Päevane konverents ja õhtune bankett video- ja helilindistati professionaalse leedu filmistuudio poolt.

Konverentsi alguses liputervituse järel pidas palvuse õp. Rein Neggo,

paludes, et eestlased, lätlased ja leedulased oleksid tugevad ja peaksid vastu kuni Balti riigid jälle iseseisvaiks saavad.

Ta palus, et Jumal hoiaks ja kaitseks president Reaganit tema igapäevastes rasketes kohustustes.

Balti Vabadusliidu esimees mag. Valdis Pavlovskis tervitas konverentsist osavõtjaid ja kaugemalt tulnud kõnelejaid. Ta toonitas inimõiguste rikkumisi Balti riikides ning järjest suurenevat venestamist.

Los Angelese linnapea Tom Bradley pidas väga südamliku kõne, toonitades, et ameeriklased tunnevad oma hinges kaasa kõikidele baltlastele, kes on kaotanud oma iseseisva riigi ja vabaduse. Ühendriigid ei ole kunagi tunnustanud Nõukogude Liidu illegaalset Balti riikide okupeerimist. Ta ütles, et baltlasi võidakse kutsuda venelasteks nagu tehti olümpiamängude ajal Sarajevos, kuid nüüd teatakse paremini. „Õige kindlad ja jätkake oma võitlust, siis saabub teile jälle vabadus. Teie tuletate inimestele meelde 1940. aastate brutaalsust. Hoidke Balti küsimus avalikkuses mitte ainult Balti Vabaduspäeval, vaid alati. Meie peame töötama alati koos," ütles linnapea Bradley ja sai püstiseisvalt publikult kauakestva aplausi.

Dr. Remeikis, kes on Ülemaailmse Leedu Ühiskonna abiesimees ja elukutselt poliitikateaduste professor Chicagos ülikoolis andis edasi leedulaste ja nende ülemaailmsete organisatsioonide tervitused.

Ta andis ülevaate arutlustest Ühendriikide Esinduskogu eri ülekuulamisel Balti riikidest. Balti rahvaste hävitus kestab, selletõttu on Balti riikides massiliselt kogutud allkirju petitsioonile venestamise vastu.

Rahvuslik tunne Balti riikides on tõusnud ja dissidentide tegevus jätkub, Sinna kuuluvad keskmise klassi intellektuaalid, kuid kõrgema klassi intellektuaalid ei võta sellest osa. Dissidentide tegevus on KGB kontrolli all. Baltlased ei tohiks panna kõiki omi lootusi mittetunnustamispoliitikale, vaid peame töötama Euroopa Parlamendi Resolutsiooni edukaks läbiviimiseks.

Dr. Olgierts Pavlovskis, Ülemaailmse Läti Kesknõukogu esimees Washingtonis andis üle lätlaste ülemaailmsete organisatsioonide tervitused. Ta ütles, et Balti Vabadusliidu bülletään on saanud kõrge tunnustuse USA riigiametkonnas ja USA Kaitseministeeriumis jälgitakse seda eriti hoolikalt. Ettekande ajal ta näitas diapositiive praegusest Lätist, seal asuvaid venelaste sõjaväebaase, pilte, kus ettevõttete nimed on vene keeles. Isegi turistide kaart on venekeelne nagu ka televisiooni programm. Kui kella 5.30 õhtune TV-saade on lätikeelne, siis alates kella 8-st õhtul on kõik saated vene keeles. Läti keel on nüüd muutunud „köögikeeleks". Siiski protestitakse, rikutakse Nõukogude Liidu juhtide pilte ja põletatakse küünlaid läti patriootide haudadel. Üks diapositiiv näitas maja, mille seinale oli kirjutatud „Moskva lõpeta baltlaste terroriseerimine!" teisal „Vabadust Lätile!"

Tundub, et kommunistliku rezhiimi hinda misel ja analüüsimisel ei aita üksi raamatute lugemisest ja õige perspektiiv tekib alles siis, kui elada selle süsteemi all tavalise inimese igapäevast elu.

K. A.

Lugeja kirjutab:

Küsimus ESTO-84 peakomiteele

Lgp. ESTO-84 peakomitee!

Kuidas see tuleb, et ESTO-84 informatsiooni lehes, „Teated-84", nr. 3, esiküljel on 5 korda 8 tolli suurune pilt (ka ainukene pilt) ühest üritusest, mis ei kuulu ESTO-84 raamidesse? Seedrioru pidustus on n.n. ESTO-84 „eelsündmus", samuti kui on skautide ja gaidide Maailmalaager „EESTI LIPP", mis aga vääris ainult 2-korda 2 tolli kirjutise teisel leheküljel?

Maailmalaager „ESTI LIPP" tegutseb terve nädala enne ESTO't ja loodetavasti rikastab umbes 700't noort rahvuslikult ja süvendab sõprusi ülemaailmsete noorte seas. Seedrioru pidustused tõmbavad ka noori — kuid, mitte oma kultuurilise etenduse pärast, vaid „vabaõhu pidustuste" pärast!

Maailmalaagri juhtkond on allunud ühiskonna huvidele ja lühendas oma laagri programmi ühe päeva võrra, et noored ja nende vanemad saaksid osa võtta ESTO-84 avamisest.

Miks ESTO'l on vaja esile tõsta ühte üritust, mis ei kuulu ESTO alla, nii suurelt, et laagrist osavõtjad noored tunneksid, et nad jäävad ühest suur-üritusest ilma!

Anne-Mai Kaunismaa

Kas muudatused majanduselus?

USA ja Kanada majanduslik tõus on ohus, kuna USA on alustanud jälle oma pangaprotsentide tõstmist, mis on põhjustanud ka Kanada dollari languse võrreldes USA dollariga. Üks juhtiv kanada ökonomist ütles, et ta ei tea, kui kaua Kanada pangad suudavad sellele survele vastu panna. Mõned pangad on juba tõstnud laenude ja obligatsioonide protsente.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

7. ja 8. aprillil
dr. J. Marley, tel. 921-7777

14. ja 15. apr.
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

Autoäri pakub autosid

Läbi paari kodumaal ilmuva kommunistliku partei häälekandja Rahva Hääle numbri on ilmunud kuulutus:

LUGUPEETUD OSTJAD!

On õige aeg osta turismihooajaks uus sõiduauto

„Zaporozhets 968 M" (40 hj.) kauplusest „Volga", Tallinn, Kadaka tee 183.

Auto müüakse ka ostjale, kellel see juba olemas.

★

Kuulutusest ei selgu, kas ostu juures on veel mingeid tingimusi ja mis need maksavad. Siiani on tulnud autosid oodata mitu aastat. Kas on itaallased tõesti suutnud N. Liidu turutingimusi nii täita, et need vabamüügile on tulnud?

Alates 17. märtsist alustas kauplus uue partii sõiduautode „Moskvitsh 142" vabamüükl, kusjuures märgiti, et samas on veel vabamüügil suures värvivalikus sõiduautod „Zaporozhets 968 M". Tallinna Kaubastute Valitsus soovitab, et huvilised kasutaksid soodsat ostuvõimalust.

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

Seda omahinda võiks küsida Kremlist poliitbüroost, sest seda oskavad välja arvestada ainult kõige kõrgema kraadiga parteilonud eesotsas Konstantin Tshernenkoga.

★

Kesk-Ameerika sündmusi ja seal tegutsevaid poliitkuid suvatsetakse siinsel mandril võtta kahest erinevast vaatevinklist — üldise läbllöönud kriteeriumi kohaselt on kõik pahempoolsed poliitkud sümpaatsed rahvajuhid, kes võitlevad rahvamasside heaolu ja õiguste eest, kuna parempoolse kallakuga poliitikategelased on sulid, väikese ülemkihi kliki huvide eest võitlejad ja mõned ekstremistlikumad kirjamehed paigutavad nad pikemata isegi massimõrvarite kategoooriasse.

Vastavalt sellele on ka ametlik suhtumine Nikaraagua ja Salvadori poliitikategelastesse Kanadas ja Ühendriikides. Nii teame, et enne Salvadoris toimunud presidendivalimisi käisid Kanadas oma revolutsioonilisele liikumisele ja hävitamisoperatsioonidele propagandat tegemas liikumise juhid Hector Oquell ja Guillermo Ungo, kes naeruväärlstasid üldvalimiste korraldamist Salvadoris.

Salvadori revolutsionäärid on külastanud oma propagandareisidel ka Ühendriike, kuid parempoolsete presidendikandidaadile major Roberto D'Auboisson'ile ei antud kahel korral luba Ühendrilkide külastamiseks. Punased süüdistavad teda massimõrvade organiserimises, kuid selle kohta ei ole seni esitatud vajalikke tõendeid. Samal ajal on üldiselt teada, et Ungo ja Oquell taolised mehed põletavad Salvadoris külasid, purustavad silda ja jõujaamu, terroriseerivad elanikke ja rekviveerivad vaestelt külaelanikelt viimase varanatukese. Nende viimaseks saavutuste suurnumbriks oli kampaania ja terror demokraatlike valimiste nurjajamiseks.

Näib, et Kesk-Ameerika sündmuste kirjeldamisel valitseb sama olukord, mida nägime omal ajal Hispaania kodusõja valgustamisel ja punase poole üllistamisel. Läänerilkide ajakirjandus leiab alati põhjusi Salvadori punaste revolutsionääride kiitmiseks ja katsub valitsust ja valitsusvägesid nii palju maha teha kui võimalik, surudes peksupingile eriti parempoolseid poliitikuid. Tagajärjeks on kogu läänemaailma avaliku arvamuse mõjutamine ja Kesk-Ameerika olukorrast sihilikult vildaka pildi andmine.

AMI

Prof. A. Võõbus pidas oma viimasel Vancouveri külaskäigul mitu loengut. Vaade osale publikust ettekannet kuulamas, paremal esiplaanil kapten Evald Past ja Paul Sander (poolikult).

Loengud heaks hüppelauaks õppetoolile

Prof. Võõbuse mitu loengut Vancouveris

Professor Artur Võõbus viibis nädalapäevad Vancouveris, esinedes Simon Fraseri Ülikooli (SFU) kutsel külalisprofessorina eestlainelisel loengul. Vancouveris viibimise periood kujunes professorile väga pingeliseks, kuna peale eelmainitud esinemise tuli seda teha veel teisteski kohtads.

Prof. Võõbus saabus Vancouverisse neljapäeval, 8. märtsil. Juba samal õhtul võttis ta vaatlejana osa EKÜK juhatusekoosolekust. Sellel koosolekul esines sõnavõtuga õppetooli asutamise asjus SFU Director of Development dr. W. Klassen. Dr. Klassen rõhutas, et käimasolevad akrediteeritud eestlainelised loengud on heaks hüppelauaks kavatsetava õppetooli asutamiseks ja et sellega tuleb kohe peale hakata, seda järg-järgult arendades. Kuna dr. Klaussen siirdub lähemal ajal Lähis-Idas (West Bank) vastasutatud „Inter-Faith Peace Academy" dekaaniks, kinkis EKÜK talle hea koostöö mälestuseks A. Viirlaidi „Graves without Crosses". Tuleks ka nimetada seda, et dr. Klasseni abikaasa on tuntud ajakirjanik Dona Harvey, kes kuni selle kuu alguseni oli kohaliku ajalehe „The Province" toimetajaks.

Järgmisel päeval, reedel, toimus EKÜK järjekordne loenguõhtu „Meie Kodu" saalis, kus prof. Võõbus esines kahe loenguga: „Kristjan Raud Kalevipoja illustreerijana" ja „Ajalooteaduse viljelemine Vabas Eestis ja selle pakilised ülesanded tulevikus." Saal oli sel puhul kaunistatud A. Kalbuse arvukate Kalevipoja-aineliste maalidega.

Prof. Võõbus tõi ilmekalt esile seda, et „Kalevipoeg" ei olnud Kr. Rauale mitte teema, vaid tõsine probleem.

Kr. Raud „võitles" selle probleemiga ligi 20 aastat otsides sobivat kunstilist väljendust meie rahvuseeposele. Ta ei olnud isegi siis täiel määral rahuldunud, kui 1935. a. ilmus tema poolt illustreeritud „Kalevipoeg".

Oma teises loengus puudutas professor küsimusi, mis käsitlesid meie vähest väljaspoole tehtavat tööd. Seda on mitteküllaldaselt tehtud varem kui ka nüüd paguluses. Selle tõttu said asjatult vintsutada meie sõdurid peale Teise maailmasõja lõppu ja avalikkusele on jäänud nüüdki tundmatuks Eesti probleem. Selle puuduse kõrvaldamiseks on äärmiselt tähtis anda informatsiooni, mis meid tutvustaks ümbritsevale ühiskonnale. On tarvis astuda samme, et suudaksime vastata materjalide varal kui meilt ikka ja jälle küsitakse, et „Te räägite kogu aeg oma kultuurist, näidake, siis ka meile, kus see kultuur teil on?"

Pühapäeval, 11. märtsil jutlustas prof. Võõbus EELK Vancouveri Peetri koguduses.

Loengutesari jätkus esmaspäeval SFU-s, kus prof. Võõbus pidas loengu teemal: „The Contribution of Syrian Civilization to Western Culture".

Sellest loengust võtsid osa kõik eestlainelise programmi üliõpilased ja registreeritud vabakuulajaid, teisi SFU ja väljaspoolt üliõpilasi, arvukas kogu eesti ühiskonna liikmeid jt.

Osavõtjate hulgas viibis ka õp. K. Raid, Torontost. Loeng oli silmapaistvalt reklameeritud campuse TV kaudu, kus see perioodiliselt ekraanile ilmus suurte tähtedega kirjutatult „Estonian Studies" nime all. Selle oli korraldanud Evaleen Jääger, kes on SFU Board of Directors üliõpilasest liige ja omab sellega suurt autoriteeti üliõpilaskonnas ja campusel.

Prof. Võõbust tutvustas soojasõnaliselt kuulajaskonnale teaduskonna dekaan prof. T. W. Calvert, kes muuhulgas mainis, et lektor pärineb Eestist ja on rahvusvaheliselt tunnustatud teadlane. Ta ütles ka seda, et SFU tunneb end olevat austatud tohtides vastu võtta prof. Võõbust.

Prof. Võõbus oma ettekandes käsitles pikemalt oma reise Lähis-Idasse ja peatus detailsemalt Syrian Orient'is leiduvatel väga väärtuslikel ja vanadel käsikirjadel, mille varal on selgesti nähtav Lähis-Ida mõju Euroopa kultuurile.

Ta rõhutas ka seda, et eestlasena on tal heameel tõestada oma uurimuste töö kaudu seda, et oleme kultuurrahvana võimelised arendama peale eestiaineliste teaduste ka teisi teadusalasid.

Teisipäeval kordas prof. Võõbus eeltoodud loengut kohalikus Regent College'is (õpetajate ettevalmistuskool) ligi 50 usuteaduse üliõpilasle. Ühtlasi kinkis Vancouveri Peetri kogudus Regent College'ile kõik seniilmunud A. Võõbuse köited, „Studies in the History of the Estonian People." Sellele järgnes loeng Vana ja Uue Testamendi teemal kitsamale ringile, millest võtsid osa usuteaduskonna õppejõud ja rektor.

Prof. Võõbus peatus perekond Olljumite lahkes kodus ja oli külaliseks paljudes eesti perekondades. Ta lendas tagasi koju kesknädalal, 14. märtsil.

Järgmise külalisprofessorina codatakse SFU-sse meile tuntud ja rahvusvaheliselt tunnustatud filoloogi prof. Ilse Lehistet, kes esineb ettekandega eestiainelisel loengul eesti ja inglise keele struktuurisetest erinevustest.

Lutheri kujust Keilas

Saksa ajaleht „Neue Presse" (24. 11. 83) avaldas seoses Martin Lutheri 500-sünniaastaga eesti päritoluga Baieris elava Karl E. Sepperi mälestusi Lutherile püstitatud ausambast Keilas.

Lutheri mälestussamba kujundas kujur von Jürgensburg Peterburis. Selle lasi püstitada kindral von Meyendorf, tolleaegne Eesti Ev. Lut. Konsistooriumi president. Pronksi valatud 7 meetri kõrgune kuju, mis läks maksma 6000 kuldrubla, püstitati 1861. a. Keila kiriku lähedale ristteele.

Kuju sai kannatada juba 1917. a. punaväelaste tulistamise läbi, kuid 1944. a. septembris, mil algas saksa sõjavangide taandumine Baltimailt, purustati see ainulaadne mälestussammas selle läheduses peetud lahingus. Tänapäeval ei ole sellest enam midagi järel ja keegi ei tea, kuhu jäid säilinud osad.

EH

HÕISSA PULMAD, KULDPULMA NOORPAAR

JUHAN JA MIINA LIBLIK

Südamlikud õnnitlused lastelt

Laine, Lembit ja Kalev perekondadega

Läti äri

DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS

Uus aadress: ARCADE BUILDING — Tel. 368-5011
Sissekäik: 74 Victoria St. (1. tän. Yonge'st idapool ja 1 tän. Queen'ist lõunapool) Postiaadress: 137 Yonge St., „Shopping Mall", Toronto M5C 2A5

Rikkalikus valikus imporditud lõngu igaks otstarbeks. Haapsalu rätiku lõng, Linaseid materjale. Kanvaa ja palju muud. SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA. Tasuta õpetamine ja nõuanne. Külastage meid. Soodsad hinnad.

Avatud: esmasp.—reedeni 9.30—6, laup. 9.30—4.

OLD MILL TAILORS

7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535

DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI

RUDY SCHNEIDER

Hiljuti avatud EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9

736-1170
Kodus 223-0201

AARDVARK FLORIST LTD

Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas Lillede koju viimine.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

Nüüd saadaval uued EUROOPA STIILIS

THERMO-AKNAD

kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga.

Tasuta hindamine. Helistage: töökoja tel. 832-2238
kodus 769-0932

OSSO Investments Inc.
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$51.—	$65.—
Poolaastas	$28.—	$35.—
Veerandaastas	$15.—	$18.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
aastas	$56.—	+ $42.—	= $47.—
poolaastas	$30.—	+ $21.—	= $24.—
veerandaastas	$16.—	+ $10.50	= $12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-di

LENNUPOSTIGA aastas $129.—, poolaastas $67.— ja veerandaastas $35.

Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 senti

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE

1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates .... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

.....

Armast sugulast ja head sõpra

ELLA KALD'i

sündinud Kuressaares
surnud Torontos

mälestavad kurbuses

MAGDA ja ALBERT KRUG Vancouveris
ERUNO ja VALLY TOOMVÄLI Rootsis

Ootamatult lahkunud armast sõpra

IVAN KOPPEL'it

White Rock, B.C.

mälestavad leinas

NURMSOO, AUGUST ja LEIDA
RANNAOJA. KOSTJA ja VILMA
SCHMUUL, HERBERT ja ANNE
KESKÜLA, ALEX ja ALIIDE
TAKKIS, ISAK ja ENDLA
LINDE, HILDA
LAUR, ERNST
PIHLAK, ELLEN
SCHMUUL, BERNHARD

Mälestame armast suvekoha naabrit

LAINA PALIAS't

ja avaldame kaastunnet perekonnale

V. ENDE perekonnaga
P. KADARIK abikaasaga
J. MURPHY perekonnaga
S. PREEM perekonnaga
B. RUHNO perekonnaga
H. SEPP perekonnaga
O. SEPP perekonnaga
A. SOOSALU perekonnaga
R. TOMSON perekonnaga

Lahkus meie hea sõber

LAINA PALIAS

Mälestavad leinas

MAIMU ja VALLO HALJASTE
MARJU KRAAV
SINA ja MAX PERTENS
SALLY REBANE
IRENE ja FERDINAND PÄRNA
ELSA ja ADAR WOODE

Mälestame armsat sõpra

VIIVI't

ja avaldame kaastunnet emale, Ailile ning Luulele ja Agule perekondadega

AARE ja LEHTA lastega

Puhka rahus meie armas sõber ja hõim

VAALJA LINARI-LINHOLM

Mälestavad kurbuses

VAIKE ja MARI SÄGI

ARMAST ABIKAASAT JA VENNANAIST

LAINA PALIAS't

sündinud 17. veebruaril 1923 Läänemaal
surnud 29. märtsil 1984 Hamiltonis

mälestavad leinas

abikaasa **ERNST**
GERDA kodumaal

Ja mina annan neile igavese elu.
Joh. 10:28

Kallis **VALJA,**

jäägnesid ruttu oma elukaaslasele,

ARTHURILE

Teid mõlemaid mälestades

HENNY ja ENDEL

Tänuavaldus

Südamlik tänu kõigile, kes meie armsa ema ja vanaema

ELLA KALD'i

viimsele teekonnale saatmisest osa võtsid, seda lilledega kaunistasid ja meile isiklikult, leinakuulutustega või postiteel nii soojalt kaastunnet avaldasid.

Eriline tänu praost A. Taulle südamliku matusetalituse eest.

THA KÜTT perekonnaga
VALDEK KALD perekonnaga

Eestlaste poolt asutatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimisruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Peetri koguduse piiskoplikul jumalateenistusel ja kontserdil õnnitleti piiskop Karl Raudseppa, kellel järgmisel päeval oli sünnipäev. Pildil praost Andres Taul õnnitlemas piiskop K. Raudseppa.

Foto: Vaba Eestlane

KIRIKUD

OTTAWA EESTI EV.- LUTERI USU PAULUSE KOGUDUS

Õpetaja O. Gnadenteich
Kirik: King Edwardi ja Vilibrodi tänavate nurgal

Palmipuudepüha laupäeval, 14. apr. kell 4 p.l. JUMALATEENISTUS armulauaga. Laululehed.

Seedriorul plaanitsetakse korrastustöid

Igal aastal alustatakse Seedrioru laste suvelaagri korrastustööde ja Suviharja plaanidega juba varakevadel. Seoses Ülemaailmsete Eesti Päevadega kujuneb Seedrioru Suvihari 7. juulil 1984 tavalisest pidulikumaks. Suurimaks eritööks on Eesti Rahvusteatri poolt esitatava näidendi „Rummu Jüri" lavapildi ehitamine. Seedrioru juhatus loodab juurde kutsuda rohkearvuliselt vabatahtlikke töökäsi.

Talgud toimuvad alates 5. mai nädalalõpust kuni 30. juuni nädalalõpuni. Seedrioru pakub omalt poolt kaunist loodust ja Lõuna-Ontario Eesti Seltside poolt korraldatud toitlustamist järgnevatel nädalalõppudel:

26. mail — Kitcheneri Eesti Selts
9. juunil — Londoni Eesti Selts
16. juunil — St. Catharinesi Eesti Selts
30. juunil — Seedrioru juhatus

Laste suvelaager toimub sel aastal 22. juulist 12. augustini. Registreerimislehed palume saata aadressil: Pr. Leena Kimsto, 28 Crombie, Cambridge, Ontario N1S 1Y4.

Seedrioru kutsub kaasmaalasi Kanadast, USA-st ja ülemeremaadest oma Suviharjale 7. juunil 1984. Neile, kellel puuduvad transpordivõimalused, on korraldatud ühissõit bussidega Torontost.

Seedrioru 1984 esialgseks informatsiooniks on, et pidustus algab kell 16.00 aktusega. Kõnelejaks on piiskop Karl Raudsepp. Kell 21.00 esitab Eesti Rahvusteater Asta Söödori juhatusel vabaõhuetenduse „Rummu Jüri". Kell 24.00 toimub mälestussamba esisel väljakul saade „Mõttelennul Kodumaale". Järgneb tants „Kaja" orkestri saatel. Üksikasjalik ja täpne kava, ka täpsemad andmed ühissõidu registreerimiseks järgnevad peatselt selle lehe veergudel.

Seedrioru juhatus kutsub kõiki eestlasi oma suvisesse rohelusse 7. juulil 1984! Olgu see väärikaks lähtepunktiks Ülemaailmsetele Eesti Päevadele Torontos.

Leinateateid

Rootsis Nackas suri 10. detsembril Olga Tamm-Degischer, sündinud 30. mail 1910 Peterburis.

Austraalias Adelaides suri 20. detsembril Arnold Hani, sündinud 21. aprillil 1928 Eestis.

Long Islandil suri 29. detsembril Alice Nidas, sündinud 18. veebruaril 1901 Tallinnas.

Hamburgis suri 27. detsembril Ksenia Altov, sündinud 22. veebruaril 1917 Tallinnas.

Saksamaal suri 18. novembril Heinrich Pauli, sündinud 12. juulil 1923.

Geislingenis suri 24. novembril Lembit Talur, sündinud 20. septembril 1925 Taevere vallas.

Geislingenis suri 22. detsembril Amanda Jenko, sündinud 17. juunil 1920 Mõisaküla.

Saksamaal Oldenburgis suri 4. oktoobril Karl Gellert, sündinud 6. juunil 1902 Varal.

Lahes suri 7. jaanuaril Liisa Loemaa, sündinud 31. märtsil 1888.

Jaan Miljanit mälestades

27. märtsil lahkus meie hulgast kunstnik Jaan Miljan, kes oli üks vähestest Kõrgema Kunstikooli „Pallase" haridusega kunstnikest vabas maailmas. Sügavalt uskliku inimesena, kes oma eluga seda kajastas, otsis ta ka oma loomingus visuaalset vormi oma ideaalidele.

Eriti imponeeriv oli see fakt, et olles „Pallase" tugeva joonistusoskuse treeninguga ning töötades õpetajana, oli ta võimeline oma väljendusvormi vabastama traditsioonilistest sümbolitest. Ta lõi visuaalseid nägemusi oma hinges peituvaile lootustele ning Piiblist kirjeldatud lubadustele uuest maailmast „. . . mida silm ei ole näinud ega kõrv ei ole kuulnud ega inimese südamesse ei ole tõusnud." Emile Male ütleb niisuguse loomingu kohta, et „ . . . kunstnik saab osa vaimust, mis on lõpmatult suurem kui tema enese oma."

Nende nägemuste otsingul oma spontaanses tehnikas ei püüdnudki ta kellelegi meeldida ning oli võibolla vähem mõistetud meie kunstipubliku hulgas, kuid ausas otsingus iseeneses ning isikupärases väljenduslaadis on vähe samavõrdseid meie kunstiloomingus. Fakt on, et Jaan Miljani sisemise veendumuse jõul loodud religioosed-sümbolistlikud nägemused koos Endel Rubergi naharaljeefide „Seitse päeva" ja „Kümme käsku" ning Herman Talviku graafikaga moodustavad eesti religioose kunsti paremiku tänapäeval.

Kauaaegse Eesti Kunstnike Koondis Torontos aktiivse liikmena on ta lahkumine kaotuseks sellele organisatsioonile nii tegevliikmena kui ka puuduva loomingulise isiksusena näitustel. Ka meie kunstipublik jääb teda mäletama ja märkama tema puudumist.

Abel Lee

Dr. J. Virks surnud

Ootamatult suri 15. märtsil südametegevuse lakkamise tõttu Rhode Islandil elanud ja praktiseerinud dr. med. Johannes Virks, sünd. 1918 Eestis.

Kadunu alustas õppimisi ülikoolis Tartus õigusteaduse alal, minnes peatselt üle arstiteadusele. Õpingud kodumaal jäid tal pooleli osavõtuga võitlusist kommunistide vastu Soomes ja Eestis, kus ta sai Raadi mõisa juures haavata.

Pääsenud Läände viis ta õpingud lõpule Göttingeni ülikoolis, saavutades dr. med. kraadi. Asunud elama USA-sse, saavutas ta siin spetsiaalarsti kutse sisehaiguste alal. Suurema osa oma USA-s elamise ajast töötas ta Rhode Islandi Medical Centeri haiglas, kus ta oli ka haigla abijuhataja alates 1964. a. Tema arstliku ja teadusliku töö silmapaistvate tulemuste tõttu nimetati haigla üks osakond dr. J. Virksi nimeliseks. Ta töötas ka õppejõuna kohalikes ülikoolides.

Kadunud jäid leinama omakseist abikaasa nelja lapsega ja EÜS, mille vilistlasperre ta kuulus. Ta maine põrm maeti 19. märtsil Cranstoni kalmistule, R.I.

Üleskutse

Eesti Organisatsioonide Liit Läänerannikul juhatus kuulutas välja XVII Lääneranniku Eesti Päevade embleemi/rinnamärgi..... kavandi võistluse ja loodab tugevat vastukaja lääneranniku eestlastelt. ....

Võistluse tingimused:

— Võistlusest võivad osa võtta kõik lääneranniku eestlased;

— Kavandite sissesaatmise tähtpäevaks on 20. aprill 1984;

— Embleem peab ühendama järgmised mõisted:

XVII (L)ääneranniku (E)esti (P)äevad, Portland, 1985;

ja olema efektiivne igas suuruses. Lisaks põhivärvile võib kasutada kahte erivärvi; ....

— Kavand saata märgusõna all, lisades kinnise ümbriku kavandi autori nime, aadressi ja telefoninumbriga, milline avatakse peale esikohale tulnud kavandi väljavalimist. Kavand saata EOLL aadressil: Estonian League of West Coast 3465 East Burnside Street, Portland, OR 97214; ....

— Auhinnaks on $50.00

— Auhinnakomisjoniks on EOLL juhatus.

August Nüüd 85

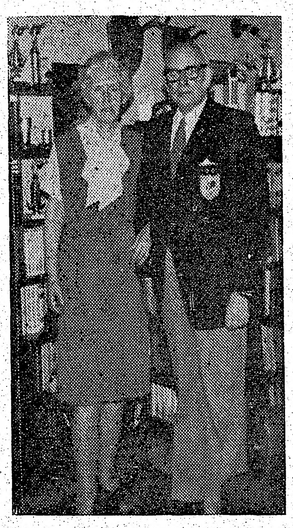

August Nüüd abikaasa Aidega

August Nüüd sündis 7. apr. 1899 Võrumaal Orava vallas. Lapsepõlve- ja kooliaastad veetis aga Petseri linna lähistel vanemate talus ja vene koolides.

Rahvuspoliitilistel põhjustel pidi juba varakult 1918 ühinema „rohelise armeega". Vabadussõja alul liitus Kalevlaste Malevaga. Hea laskurina teda kasutati eriülesannete täitmisel, pälvides täpsuskütt kuulsuse. Kogu malev tundis teda hüüdnimega: „Kui pauk, siis rõuk". Sai lahinguis kahel korral kergemalt haavata.

Pärast Vabadussõda teenis Võru-Petseri prefektuuris politseiametnikuna. Lõpetas Politseikooli kõrgema klassi ja määrati teenistusse Läänemaale. Evides hea poliitilise aistingu oskas ta ennast varjata ja pääses 1940 arreteerimisest. Tundes põhjalikult Petseri linna ümbrust ja inimesi naasis ta sinna organiseerima põrandaalust vastupanuliikumist, olles selle vaimseks ja tegelikuks juhiks. 1941, Saksa-Vene sõja alates oli näiteks, Petseri linn üks päev varem vabastatud kommunistide võimuhaldusest. Saksa sõjaväeosade saabumisel oli terve linn lipuehtes. Täna August Nüüdile võis rahvusteadlik eestlaskond sellega näidata, et Saksa sõjavägi tuli riiklikult iseseisvasse Eesti Vabariiki, kui vahejaama edaspidiseks sõjakäiguks Vene vastu.

Ta taastas Petserimaa politseiaparatuuri ja asus täitma kriminaalpolitsei vanem-assistendi kohustusi.

Poliitilise maapagulasena Saksamaal põgenikelaagris täitis taas korravalvuri kohustusi. Otsekohesusega, sõbralikkusega ja kohusetundlikkusega ta pälvis kõikide lugupidamise ja austuse.

Saabus 1951 Kanadasse asudes elunema Torontosse.

On osalenud paljudes eesti rahvuslikes organisatsioonides. Erilise innu ja südamesoojusega on tegelenud sõjameeste org.-i ja vabaõhu-spordiala organiseerimisel. Olles ise kirglik kala- ja jahimees, oskas ta need ühendada üheks terviklikuks org.-iks, olles Toronto Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsis juhtivalt tegev. 1978 valiti ta selle seltsi auliikmeks.

Igal rahvuslikul pidupäeval näeme teda neid sündmusi visuaalselt jäädvustamas. Ta evib haruldaselt mahuka fotode-kogu.

Nädalapäevi tagasi tema abikaasa Aide pühitses oma 75. sünnipäeva. Kahjuks tuli seda tähistada haiglavoodis, kus ta viibib pikemat aega.

Abielupaar Nüüdid on heldekäelised annetajad. Nii annetasid nad Eesti Sihtkapital Kanadas tõhusa summa Aide ja August Nüüdi mälestusfondi. Põhisumma kasumid suunatakse nende soovil eestluse viljelemiseks ja vabadusvõitluse jätkamiseks.

Rohkearvuline sõprade hulk soovib Aidele peatset paranemist ja Augustile rahvusliku eneseteostuse praktiseerimist veel kauaks ajaks.

Harald Teder

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 293-2128
773-2014
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

Peetri koguduse tuluõhtu

Möödunud laupäevaõhtul toimus Peetri kiriku saalis koguduse nõukogu tuluõhtute komitee korraldusel kirevakavaline „Helis-rütmis kodumaale". Õhtu üldkorraldaja oli Nelly Lind, muusikajuht dr. R. Toi, klaveril saatja Asta Ballastadt, kuna „Ritmika" võimlejad esinesid Siina Kasekampi ja Anneli Riga juhtimisel. Osavõtjaid oli 150 ringis.

Õhtu algas õp. A. Tauli palvusega, misjärel ansambel laulis J. Aaviku „Hoia, Jumal, Eestit", meeshäältest moodustatud ansambel H. Wetterlingi „Hele täht" ja A. Läte „Kuldrannake".

Väga haarav oli melodeklamatsioonina G. Suitsu „Kerkokell", Edgar Kink deklameeris, klaveril improviseeris Roman Toi.

Sopran Tamara Norheim laulis B. Hilli seatud „Vana vokk" ja eesti rahvaviisi „Jaanike ae", klaveril saatis A. Ballstadt; seejärel naisansambel laulis T. Vettiku „Sa oled nii armas" ja J. Aaviku „Käokene kuldalindu". Siis osavõtjad jaotati gruppidesse ja kolmehäälset kaanoni lauldi ühislauluna.

„Ritmika" võimlejad esinesid neljas grupis: pisineiud, pisut suuremad neiud, noorteismelised ja teismelised, pakkudes erirutiine moodsast rütmilisest võimlemisest.

Alt Irene Loosberg laulis eesti rahvaviisi „Kannel" ja O. Merikanto „Aastaajad", klaveril A. Ballstadt. Ansambel laulis A. Vedro „Midrilinnu mäng", C. Kreeki „Ma kõndisin vaimul" ja R. Toi „Kõrs"; viimane tuli kordamisele.

R. Toi ja O. Daniel esitasid kahel klaveril R. Toi seatud „Narva-improvisatsioon kahel klaveril", mis esmakordselt esitati Narva sündmusi jäädvustaval mälestusõhtul.

Üldlauluga „Eesti lipp" lõppes kavaline osa. Üldkorraldaja Nelly Lind luges oma värsivormilise tänu, misjärel koguduse nõukogu esimees A. Tork tänas kõiki esinejaid, andes igale esinejale ühe, solistidele kolm ja muusikajuhile kuus roosi.

Lõpuks A. Tork tegi teatavaks, et väga väärtuslike võitudega loteriid ei suudetud läbi müüa ja ülejäänud piletid pannakse müügile. Pärast nende müüki toimub loosimine.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahatööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Kolmas kevad-popurri

Pühapäeva pärastlõunal toimus T. E. Seltsi kolmas kevadpopurrii. Eesti Maja suur saal oli osavõtjaid täis, kes elasid meeleolukale ja mitmekülgsele kavale kevadiselt kaasa. Pealegi oli väljas üks esimesi tänavusi kevadpäevi.

Paaritunnilise kava esimese poole avasid Hamiltoni „Helletajad", kaheksaliikmeline tütarlaste lauluansambel, kes esitasid Olaf Kopvillemi seatud ja klaveri saatel laulud „Suveteedel", „Lastelaulude" tsükli ja „Uhti, uhti uhkesti", lisapalana „Rohelised väljad".

TERR „Kungla" tantsis Ester Kapi juhatusel ja Peeter Sõrra akordioni saatel rootsi rahvatantsu „Jämppolska", T. Metsala seatud „Oh seda ilu ja õnne" ja Mustjala tantsu „Mustjala nõõk". Teisel poolel Jõelähtme „Karutantsu", H. Mikkeli seatud „Vanaisapolka" ja U. Toomi seatud „Kosjatantsu".

Hiljutisel muusikavõistlusel tähelepanu äratanud Desiree Medri esitas viiulil kaks osa G. F. Händeli kuuendast sonaadist ja F. Borowski „Adoration", andes ka lühema lisapala.

Moodsa Rütmilise Võimlemise Klubi „Ritmika" esitas Anneli Riga juhatusel valiku oma programmist, juunior eliitgrupp esitas hüpitsate rutiini, seeniorid numbri ühe palliga ja juuniorid jälle kelmika numbri vihmavarjudega. Teisel poolajal seeniorid esitasid vabakava, rutiini marakatega ja juuniorid lööktaldrikutega.

Heily Niidas ja Alar Aedma esitasid sünge katkendi Elmar Maripuu näidendist „Esivanemate hääled", pildi teisest osast „Katkuaastad", mis oma sisult jäi võõrkehaks kevadpopurrii kergemas, meeleolutsevas programmis, ehkki oli hästi esitatud.

Teise osa avas Eesti Rahvapillide Orkester O. Haameri juhatusel, mängides rahvaviisi „Vändra metsas Pärnumaal", „Seal, kus Läänemere lained" ja hoogsa „Porilaste marsi", lisapalaks veel „Viru polka". Orkester esines suurearvulisena, üle paarikümne mängijaga ja jättis vägagi harmoonilise pildi meie rahvapillide kasutamisest, kus ka nooremad liikmed olid kaasa kutsutud.

Metso-sopran Monica Zerbe laulis A. Karindi „Sind tervitame kuldapäike", M. Saare „Tipa-tapa hällilaulu" ja J. Zeigeri seatud „Küla mul ütleb".

Pärast kava kutsuti solistid ja gruppide juhid lavale, kus neid T. E. Seltsi juhatusliikmete poolt tänati lilledega ja rahvas tugeva aplausiga.

T. E. Seltsi abiesimees V. Rein tänas kõiki TES'i juhatuse ja liikmeskonna poolt ja avaldas üleskutse TES'i liikmeks astumiseks, kuna ees on seltsi 35. juubeliaasta ja seltsi liikmeile on ettenähtud seltsi üritustel mõningaid soodustusi.

Lavale oli kujundanud kevadise pildi Tiia Remmelkoor.

Hamiltoni „Helletajad" pärast esinemist III kevadpopurriil, vasakul juht Olaf Kopvillem.
Foto: Vaba Eestlane

Kas viljelemine on plaanitsetav?

Robert Kreem kõneleb teisipäeval, 10. aprillil kell 19.30 Tartu Instituudis teemal: „Plaanitsemine eestluse viljelemiseks."

Referaat vaatleb põgenik-eestlaste vananemisega kaasuvaid ühiskondlikke probleeme, eestluse tööd edasiviivate noorte suhtelist vähesust, assimilatsiooni ja tegureid, mis eestluse jõupotentsiaali suurendaks rahuldustpakkuva ühiskondliku tegevuse kaudu. Selle aluseks on omakorda plaanitsemine erinevate meetodite abil.

Robert Kreem on sündinud Saaremaal 1923. aastal. Õppinud õigusteadust ja sotsiaaltööd, tema magistritöö teema käsitles kultuure ja vananemist. Ta on töötanud Torontos Rahvusvahelise Instituudi tegevuse juhtijana, provintsivalitsuse juures vanemate inimeste ühiskondliku tegevuse nõunikuna ja lasteasutuste järelevaatajana, nagu lastekaitseseltsid (Children's Aid Societies), laste- ja noorte kasvatusasutused, vaimse tervishoiu raviasutused (Mental Health Centres), jne.

Mag. Kreem on algatanud ja juhtivalt kaastegev olnud rahvustevahelistes organisatsioonides ja projektides, samuti paljudes eestlaste suurüritustes, millest nimetagem vaid Esimesi Ülemaailmseid Eesti Päevi Torontos 12 aastat tagasi.

Mõned viimased aastad tema töökoht oli Londonis (Ontario) kuid nüüd on jälle tagasi Torontos peale varajast pensioneerumist. Äsja ilmus tema mälestuskogu mis katab tema esimesed 25 eluaastat. Ei ole teada ühtegi teist mälestusraamatut, kus koolipoisiaegne nooruslik tegevus sünnib Eesti Vabariigi paremates ja järgnenud traagilisemates aastates.

E. A.

Ida-Euroopas majanduselu paranenud

GENF — Ida-bloki riigid, eriti Poola, parandasid oma majanduslikku olukorda möödunud aastal, suurendades produktsiooni ja eksporti ning parandades oma finantsilist positsiooni, öeldakse Economic Commission for Europe raportis. ECE on ÜRO osakond. Raportis öeldi, et Ida-Euroopa riikides on olnud tähelepandav finantsiline paranemine, võlad vähenesid 7 miljardilt (USA) dollarilt 1983. a. jooksul umbes 6 miljardile. Ida-Euroopa ja N. Liidu kaubanduse ülekaal võrreldes Läänega tõusis 12 miljardile 1983. aastal eelmise aasta 10 miljardilt.

USA hoiatas Hollandit

HAAG — USA kaitseminister Caspar Weinberger ütles Hollandi parlamendiliikmeile, et keeldumine 48 tuumarakett vastuvõtmisest võiks anda venelastele põhjuse, et nad ei tule tagasi jätkama relvastuse vähendamise läbirääkimisi. Hollandi parlament on sügavalt lõhestatud 48 keskulatusega USA raketi oma pinnale paigutamise pärast, mis on osa Lääne-Euroopasse paigutatavaist 572 tuumarakettidest, mis on NATO arvates vajalikud Lääne-Euroopa kaitseks ja vastukaaluks N. Liidu tuumarelvastusele Ida-Euroopas.

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
★ 31 aastat tööpraktikat ★
Tel. 533-9334

Kevadpühade lauale ostke meie saadusi
VIKING FOODS & IMPORTS
133 Laird Drive, Toronto M4G 3V5 — Telefon 425-0450
- Suitsukalkunid, -singid, -lõhed, -siiad ja -forellid
- Soome kilud ja silgud
- Skandinaavia delikatessid ja konservid
- Euroopa juustud
- Eesti ja soome pagarisaadused
- Väga maitsvad islandi rasvaheeringad
- Suur valik mitmesuguseid kalafileesid purkides
- VERIVORSTID

SUITSUTAME ostjate poolt toodud lihasaadusi
Ari avatud pühade nädalal: teisip., kolmap. 8—6, neljap. 8—7, Suur-Reedel suletud. Laupäeval 8—4. Esmaspäeviti suletud.

HEATING, AIR CONDITIONING & HEAT PUMP
★ Uued ja parandamine ★ ÕLI ja GAASIAHJUDE vahetamine ★ Korstnate voodrid (chimney lining) ★ Veetorude parandamine. ★ Ahjude puhastamine.
ROLAND KULLIK — Tel. (416) 275-1280

HELLARRA SERVICES
1989 Danforth Ave. Toronto Ont. M4C 1J7
694-6241
raamatupidamine ja tulumaks
Helle Rannik
endine keskvalitsuse tulumaksurevident

Income Tax Preparation
MARK TUOMOLA, B.A.
191 Eglinton Ave. E., room 206
— Soome Ühispanga maja —
Tel. 488-1801
Töötanud 1973. a. alates

TASUTA! 1 paar
Wrangler®
JEANS — Saatja maksab tolli,
pakkumine on maksev ainult 30. apr. 84, kui saadate ettemakstud tolliga üle 6-kilose õhuposti paki Eestisse.
SAVE-O-WAY PARCEL SERVICE
A DIVISION OF 547319 ONTARIO LTD.
331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8
Tel. (416) 532-3042
Võtame oma kontoris vastu ka tulnuusi saatja poolt toodud esemeid õhuposti tariifiga saatmiseks:
kuni 6 kg — $50.— 8 kg — $65.— 10 kg — $72.—
7 kg — $58.— 9 kg — $69.—
Tavalise postiga 5 kg — $19.— 10 kg — — $34.—
Kõik pakid on kindlustatud.
HAMILTONIS: 747 Barton St. E. — Tel. 544-3603
Wrangler
Standard kinkepakk: 4 paari „jeans" — 2 naiste ja 2 meeste, õhupostiga — 3 kg. Kõik tollid, pakkimine ja transport makstud. HIND $225.—
Saatke oma rahakaart koos instruktsioonidega meie Toronto kontorisse.
— KOHALETOIMETAMINE GARANTEERITUD —

SPORT

Vaba Olümpiaad 5. juuli–7. juuli

1984. a. Vaba Olümpiaadi ettevalmistused eesti, läti, leedu ja ukraina rahvaste vahel on täies hoos. Peale eesseisu on moodustatud kolm töökomisjoni — sport, informatsioon ja majandus. Spordi töökomisjon on teinud lõpliku otsuse, et võistlused toimuvad 5. juulist 7. juulini Etobicoke Centennial Pargis.

Kaheksa spordiala on valitud kavasse. Need koosnevad meeskonnasportidest — jalgpall, korvpall, võrkpall ja jäähoki — ning individuaalsportidest — kergejõustik, ujumine, laskmine ja tennis. Kava on järgmine:

5. juuli — avatseremoonia (18.00—19.00). korvpall, jalgpall, jäähoki.

6. juuli — jalgpall (10.00—12.00), kergejõustik (12.00—17.00), korvpall (10.00—15.00), jäähoki.

7. juuli — kergejõustik (10.00—14.00), ujumine (14.00—17.00), võrkpall (08.00—16.00), jalgpalli finaal (15.00—17.00), tennis (08.00—16.00), laskmine (09.00—16.00).

Õhtul järgneb pidu/tants.

Kõik eesti sportlased, kaasaarvatud segaabielus abikaasad ja noored, kellel vähemalt üks vanem on eestlane, on kaasa kutsutud Eesti nime all võistlema. Eriti palutakse sportlasi, kes on tulemas Torontosse ESTO-84 pidustustele, osavõtma Olümpiaadist. Huvitatud sportlased, palun teatage oma osavõtust: Vaba Olümpiaad, c/o Eestlaste Keskнõukogu Kanadas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6.

Karl Trei 75

19. märtsil „hüppas" Välis-Eesti edukas sportlane Karl Trei üle kolmveerand sajandi.

Karl oli varem Kanadas tuntud võistluspüssi laskurina, millest annab tunnistust arvukas auhindade kogu.

Aastast 1981 läks Karl üle „kergemale" spordile, s.t. kergejõustikule. Hoolsa treeninguga on ta jõudnud 70—74-aastaste vanuseklassis kolme Kanada masterite rekordi omanikuks kaugus-, kõrgus- ja kolmikhüppes ning veel suuremale kuldmedalite kogumile.

Isegi sünnipäeva õhtul oli Karl hoogsalt treenimas York Ülikooli siseareenil. Hiljem siirdus sealt koos „Estonia" Masterite Klubi kaaslastega (A. Aug, E. Kulmar, J. Lents, V. Sadul ja A. Truuvert) 75-ndat sünnipäeva pühitsema ja tulevikuplaane sepitsema.

Karl on üks neist sportlasist, kes pole jäänud unistades vaatama kolletanud „loorbereid", vaid püüab neid järjest värskendada. Poleks imestada, kui Karl 75—79-aastaste klassis on püssi „kirbule" võtnud masterite maailmarekordi tegemiseks.

Selle eesmärgi saavutamiseks soovivad estoonlased Karlile palju tervist, püsivust ja õnne, palju aastaid eestlaste nime tutvustamisel välismaailmale.

E. Kulmar

MALE

HONG KONG — Esimesel turniiril väljaspool Põhja-Ameerikat Montreali maletaja Kevin Spragett võitis teise-aastased Commonwealth malemeistrivõistlused, saavutades 8,5 punkti võimalikust 11-st. Esimese kohaga oli kaasas $1340; tema kanadalasest grupikaaslane Igor Ivanov jäi viiendaks ja võitis $900.

RISTSÕNA NR. 1189

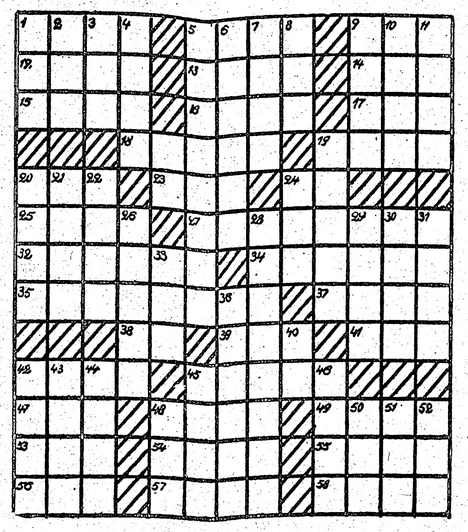

Põikread: 1. Suur nimi muusika ajaloos, 5. Riist nurkade mõõtmiseks, 9. Edvistaja, 12. Suur järv P.-Ameerikas, 13. Puhkpill, 14. Lind, 15. Suurim loom, 16. Metsloom, 17. Sugulane, 18. Kodunt (murdesõna), 19. Mehenimi, 20. Asi — ladina keeles, 23. Kuiv rohumaa, 24. Vedelikumõõdu jühend, 25. Vana dokument, 27. Organisatsiooni juht, 32. Antiikaja linn Väike-Aasias, 34. Linnaosa Montrealis, 35. Hispaania naiste riietusese, 37. Maa peale, 38. Pikkusemõõdu lühend, 39. Lennuvõimetu lind, 41. Isa — inglise kõnekeeles, 42. Madal, kidur mets, 45. Mineviku pärand, 47. Õhtuvalgus, 48. Eesti naiskunstnik Ameerikas, 49. Sadamalinn Põhja-Aafrikas, 53. Mehe hüüdnimi, 54. Sõjaka rahva liige minevikus, 55. Jõgi Prantsusmaal, 56. Sinus, 57. Lõpp — saksa keeles, 58. Mööbliese.

Püstread: 1. Inglise naisenime lühend, 2. Kartliku, 3. USA luureorgan, 4. Nõrk valgus, 5. Suurlinn Põhja-Ameerikas, 6. Saamatus, 7. Saamatu inimene, 8. Jõgi Hollandis, 9. Jõgi Inglismaal, 10. Kalapüügiriist, 11. Kehaosa, 19. Teatud signaal, märguanne, 20. Takt, 21. Kohanimi Virumaal, 22. Linn Shveitsis, 24. Vene väikelinn Eesti piiri lähedal, 26. Linn Soomes, 28. Orientaalne, 29. Seemned, 30. Saksamaal surnud eesti kunstnik, 31. Eksisteerid, 33. Inglise mehenimi, 36. Vagajutt, 40. Üks, ühes võõrkeeles, 42. Eksituses, 43. Osa ööpäevast, 44. Mehe hüüdnimi, 45. Linn Hispaanias, 46. Endisaegne raskusmõõt, 48. Võõrkeelne artikkel, 50. Naisenimi, 51. Vorm sõnast asuma, 52. Inglise mehenimi.

Spordimärkmeid

Kaks kolmandikku Los Angelese hotellidest ei kavatse tõsta hindu seoses Olümpiaadiga juulikuu lõpul. Hotell Century Plaza kuulub ka nende hulka; seal peatub president Reagan. Ruum kahele maksab seal keskmiselt $148, Olympia ja Executive motellide hinnad on $45-lt kerkinud $200-le.

☆

Hiina saadab seekord, pärast 52-aastast vaheaega, Olümpiaadile 300 atleeti koos treeneritega.

☆

Arvatavasti on need viimased Olümpiamängud, mida saab TV-s vaadata tasuta. Calgary ja Sõuli mängud 1988 tehakse maksulisteks.

☆

Üheks kuulsamaks atleediks näib kujunevat nelja olümpiaadi kuldmedalimees, kettaheitja 47-aastane Al Oerter, kes üritab viiendat triumfi.

RISTSÕNA NR. 1188 LAHENDUS

Põikread: 4. Kalev, 7. Yukon, 9. Rikas, 11. Põhi, 12. Ehis, 13. Mahv, 14. Avarus, 16. Pirni, 17. Enok, 18. Kerge, 20. Odav, 23. Nasva, 26. Omanik, 29. Ahaa, 30. Ahas, 31. Emak, 32. Start, 33. Susse, 34. Rivis.

Püstread: 1. Hani, 2. Verev, 3. Kupar, 4. Kohvik, 5. Viha, 6. Pasun, 8. Kõhn, 10. Kire, 13. Miido, 14. Aurik, 15. Sohva, 19. Enamus, 21. Amati, 22. Vaha, 24. Ahas, 25. Saksi, 27. Narr, 28. Istik, 31. Esik.

RAAMATUID

MÜÜGIL „VABA EESTLASE" TALITUSES

	Hind $	Saatekulu ¢
EESTI SKAUTLUS VIISKÜMMEND AASTAT	2.—	$1.—
ESTONIAN SCOUTING	3.—	.50
Fred Limberg — ISAMAA EEST	18.—	.70
EDUARD RÜGA graafik ja maalija	9.—	.70
A. Käbin — VAIM JA MULD	5.—	.70
Ivar Ivask — ELUKOGU	10.—	$1.—
Helno Jõe — LUGU KÄBIST, LUGU KÄNNUST	2.—	.50
Juhan Kangur — VAIM, VÕIM JA VABADUS	7.50	.50
Hanno Kompus — KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄRELE	11.—	$1.—
Anna Ahmatova—Marie Under — REEKVIEM	3.50	.50
Herbert Michelson — KODUMAALT VÕÕRSILE	10.—	.50
Herbert Michelson — SKAUTLIKUL TEEL	3.—	.50
Herbert Michelson — NOORSOOTÖÖ RADADEL	3.—	.50
Herbert Michelson — EESTI RADADELT	9.—	.50
Paul Laan — MÕTTELEND — pilte ja peegeldusi	5.—	.50
A. Küng — A DREAM OF FREEDOM	18.—	.70
August Kubja — KADUNUD KODUD — mälestused	4.—	.50
August Kubja — MÄLESTUSI KODUSAARELT	2.—	.50
Aarand Roos — JUMALAGA, KARS JA ERZURUM	6.—	.50
Ants Vomm — VARJUD (luuletuskogu)	8.—	$1.—
Salme Ekbaum — AJATAR (luuletuskogu)	4.—	.50
Ants Vomm — MINU HING (luuletuskogu)	20.—	$1.—
Aarand Roos — JUUTIDE KUNINGAS TALLINNAS	6.—	.50
Johan Pitka — RAJUSÕLMED	8.80	.50
Urve Karuks — KODAKONDUR (luuletuskogu)	6.—	.50
Hannes Oja — KOPUTUSED ENESES (luuletuskogu)	1.50	.50
Hannes Oja — TUNNETE PURDEL (luuletuskogu)	2.75	.50
Andres Küng — MIS TOIMUS SOOMES?	14.—	.50
Einar Sanden — LOOJANGUL LAHKUMINE TALLINNAST	16.20	.50
V. Veedam — LURICH AMEERIKAS	8.—	.70
E. Uustalu — TAGURPIDI SÕUDES (Mälestusi 1914—1943)	18.—	$1.—
A. Roos — RÄNDAMAIE (luuletuskogu)	6.—	.70
Prof. Felix Oinas — KALEVIPOEG KÜTKES j.m. esseid	13.—	$1.—
E. Sanden „SÜDA JA KIVID"	19.50	.70
I. Külvet — NÄITEMÄNGURAAMAT (5 näidendit)	15.—	.70
H. Rajamaa — MARIE UNDER INIMESENA	4.—	.50
Arvi Tinits — VÄLGUMÄRGI KASVANDIKUD	47.—	Saatekulu Kanadasse $1.50, mujale $3.—
Gisela McBride — TALES FROM ESTONIA	5.75	.50
V. Kimberg-Kotkas luuletuskogu PILVE ALL JA PILVE PIIRIL	7.—	.70
E. Uustalu — FOR FREEDOM ONLY	14.—	1.—
REHVITUD PURJEDEGA II	8.—	1.—
NAER ON TERVISEKS — kõdijutte	8.—	.70
Ilmar JAKS — NEPTUN	18.—	1.—
Ivar Ivask — VERANDARAAMAT luuletuskogu	7.—	.70
S. Ekbaum — luuletuskogu ÕHUMÄRGI ALL.	10.—	$1.75

RAAMATUID LASTELE:

KALEVIPOEG (õppe- ja tööraamat lastele)	3.—	.50
ÕPETA MIND LUGEMA I (õppe- ja tööraamat eelkooliealistele lastele värvitrükis)	5.—	.50
ÕPETA MIND LUGEMA II (õppe- ja tööraamat eelkooliealistele lastele värvitrükis)	5.—	.50
EESTI KEELE HARJUTUSTIK I	3.—	.50
PIKKE MIKKE — Tuttsaba ja vuttsaba	2.50	.50

Kummelite suvi

Aili Helm

Pühendatud kodumaa noortele

31.

Paar aastat läks julge mees üsna sirgel jalul, aga peagi võttis jää jalad alt ja Kalev libises istukil maas allapoole, nii et hoog aina kasvas. See sõit teda ei kohutanud; peagi kostis üles ja alla orgu kõva laul:

„Juh-heissa, pulmad,
juhheissa pulmad . . .!"

Piret istus tumisele ülaastmele ja naeris kõvasti ja südamest. Poolel trepil oli väike platvorm, mis oma ülespidi esiääres toimis nagu hoolaud, heites libiseja õhku. Edasisõit läks veelgi suurema kiirusega. Kallas ol järsk ja trepil oma kakssada astet. Piret ei suutnud naermast lakata, kuigi oigas: „Ta teeb ju endale hirmsasti haiget! Peame alla talle appi minema, kui ta nüüd ei tõusegi jalule!"

„Joobnut Jumal hoiab!" ütles Toomas — ja „juhheissa!"" vaikis. Jüri aga tõusis kaunis käbedalt jalule, viipas ülalseisjaile käega ja astus rahulikult edasi, nagu poleks libisemist olnudki. Juba oli ta karu kuju kohale jõudnud, tõstis viisakalt kummardades mütsi ja hõikas selge häälega: „Tere õhtust, proua Sagrits!" Siis kadus ta hämarusse.

Pireti naeruhoog jätkus ja pärast tervitust proua Sagritsale oli ka Toomas naeruga liitunud. Ta istus Pireti kõrvale lumme ja nad naersid kaua ning tundsid, kuidas raske surutis või surve nagu kadus, häästus, isegi päris haihtus . . .

Külm ajas naerjad jalule ja aeglaselt hakati „kodu" poole astuma. Mõlemal oli kahju tõusta, „kodus" ootas teeskluse ja „teatri" õhkkond.

Kui Piret rääkima hakkas, siis Toomas ainult imestas naise head tuju ja rõõmsat meelt.

„Ma sain linnas tuttavaks ühe mehe — Leo Kenaga — Sambla kaudu. Kena on kah 41-st saadik Venemaal ja nüüd mitu aastat vaba asuja. Aga tahab minna Uhtasse. See kõik ei ole midagi, aga loeb see, et Kena tahab maha müüa oma väikse toa . . . Tahab 1000 rubla. Ja minul tuli kohe idee, et ostan selle toa."

„Aga 1000 rubla?" *ehmatas Toomas.*

„Seda mul ei olegi, aga juba kirjutasin tüdrukuile laagrisse, et pangu oma säästud kokku ja laenaku juurde — hakkan teenima ja tasapisi tasun neile. Kindel, et midagi nad kokku panevad ja saavad."

Toomas ei osanud midagi öelda. Aga Piret isegi jõudis juba imestada:

„Kas pole naljakas, et need vangist sõbrad saavad meid päris tagamõtteta rohkem aidata kui need vabad vabanenud?"

„Ei, ei tea," mõtles Toomas häälega, aga jätkas kindlal toonil: „Majanduslikku abi me üksteisele vaevalt anda saame — minul ei ole selles asjas mingeid kogemusi. Aga hea jutuga meeleolu üleval hoida, seda küll! Elu on siin väga isevärki nähtus, nagu väljaspool aega ja ruumi . . ."

„Minule räägiti," ütles Piret, „et professor Tarvel aina kõnelenud, et meid ei ole toodud Vorkutasse, vaid ka mingisse varasemasse ajastusse."

„Tarvel rääkis tõtt, aga elu ja kombed siin ei ole 20. sajandi tsiviliseeritud maailma kultuuri ja elulaadi moodigi. Läheb enne sajandeid kui Nõukogude Liidus jõutakse samale tasandile, millel kultuurrahvad praegu on. Tuleb eeldada, et kogu Liidus on kõik sama moodi kui meil siin — me ei tea ju täpselt, aga küllap on."

„Kodumaalt tulnud kirjad ju tõendavad, et ka nemad seal on sattunud mingisse varasesse keskaega. Igatahes ei tunne eesti rahva tuhandeaastane ajalugu mitte midagi nii madalat ja mõttetut," lisas Piret mõtlikult. „Meie teame seda, me oleme selle läbi elanud, me pidasime vastu, kannatasime välja — ega me ei tea, kust võetud vaimujõuga! Aga meid aitas lootus, et see läheb mööda, see kole unenägu — tuleme laagrist välja ja kõik on teisiti — aga ei ole ju! Mina siin „vabaduses" kohaneda ei oska, ma ei tunne enam iseennast. Mul oleks vaja omaette nurgakest, kas või paariks päevatunniks! Mind väsitab see sundseltskond, minust saab inimpõlgur, kui nii edasi elan või „asun"!"

„Preili Piret," ohkas Toomas, „ma ei saa leppida teie väitega, nagu oleksite „enesest väljas" — teie käitumine ja viisakus ja kombed on lausa vapustavalt väljapeetud!"

„Võib olla, ma ei öelnud täpselt: väga võimalik, et olen liiga kinni iseeneses, enda külge jäänud — surnud hingega."

„Ei ole mina teiega jälle nõus," hüüdis Toomas. „Teil on võimas huumor, teie olete väga naeruhimuline noor naine!"

„Naer naeruks, teate, see on mul kaasasündinud, et iga asja naljakas külg puutub mulle kõigepealt silma."

Nad olid tüki aega vait, sammudes mööda raudteed kä alt kinni ja konarlisel lumel. Piret pidas tarvilikuks veel lisada:

„Ma olen väga viltu vajunud oma mõtete ja unistustega".

Vativammused mõlemal seljas ja suured vormitud lubjavildid jalas, astusid nad vastu tuult. Näkku tuiskas teravaid, kibedaid lumekübemeid — aga nendega oldi harjutud, nagu ka pakasega ja tuulega. Kaheksanda kaevanduslaagri vahituled jäid selja taha, ees särasid Rudniku asunduse prozhektorid. Nad pöördusid mäkke viivale rajale, raudtee jäi seljataha ja mõlemal oli natukene kahju. Toomas vatras mingeist endistest aegadest ja Piret kuulas. Äkki ütles Toomas väga tõsise häälega:

„See oli imeilus, et sain teiega kõnelda niiviisi, preili Piret. Seal üleval ei tule sellest iial midagi välja . . . Ega teie ei tahaks minuga kohtamisele tulla — kusagil linnas, üsna varsti?"

Toomale tundus, et ta oli seda rahuliku häälega öelnud, aga tal läks kuumaks ja ta süda hakkas peksma. Mängus oli palju, mida ütleb Piret? Ja Piret ütles naerdes ja ehmatamata:

„Olen nõus, aidake mind üles otsida neljapäeva pärastlõunal Teise rajooni komandantuuri — pean end seal registreerima. Teil on nagu minulgi neljapäeval hommikune töövahetus?"

Nüüd läks Toomas alles kõik tuliseks. Keegi hüüdis temas Hurraa! ribide taga ja kolju all, jumal appi, isegi viltides . . .

Aga nad olid juba jõudnud oma praeguse ühise kodu ukse ette.

„Kus me kohtume?" küsis Toomas rutates.

„Kell 3 Dushipaviljonis!" kuulis Toomas nagu karjane Petlemma väljal inglihäält, aga tuli mõistusele, ehmatas ja küsis üsna juhmilt: „Kus kohas?"

Piret naeris oma ilusat naeru ja jättis mehe targemaks tegemata:

„Dushipaviljonis muidugi!"

Juba jooksis Piret nagisevat puutreppi mööda üles ja aina turtsatas naerda. Toomas ronis järele: kõik temas laulis, olgu pealegi, et tal oli ka pisut ohmu enesetunne.

☆

Toomas küttis kusagil keldris oma „Akadeemilist ahju" ja Piret pesi vesiravila vanne, seinu ja põrandaid. Töö oli töö, ükskõik kui füüsiline, see juba tegija väärtust ei vähendanud.

Kodumaalt tuli pakke riidekraamiga, enamasti kantud ja peetud esemed. Andnud olid sugulased, tuttavad ja päris võõradki — ega siis omarahvast sündinud pakasega paljaks jäeta. See eestlaste salajane „punane rist" töötas laitmatult — asujad ja vabanenud vangid palju sellest ei hoolinud, kuidas miski „istus" ja kas üldsegi istus . . . Side kodumaaga oli äkki tekkinud — juba leidus neid, kes Vorkutasse tuttavaile külla sõitsid. Eestist tui agaraid ja toredaid naiskosilasigi. Kodumaal oli mehi õige hõredalt, Vorkutas — lausa jalaga segada.

(Järgneb)

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M.LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 360-8776
IGAL ALAL

MIHKEL HOLMBERG
B.A., LL.B.
Zammit, Dash & Semple
ADVOKAADID — NOTARID
1240 Bay St., Suite 307,
Tel. 923-2601
Õhtuti 653-4874

TÕNU TOOME
B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

Salme Raatma
SINISED ÕUNAD
ja teisi jutte lastele

Väsimatu visadusega võitleja

Praost Aleksander Hinno 80. sünnipäevaks

Ei ole kahtlust, et inimesed, kes rasketest haigustest ja kaotustest hoolimata siiski edasi rühivad, on tugevad isiksused. Nad ei jää seisma ega anna alla, ei kuule hoiatusi ega karda takistusi. Nende silmad on tõstetud kõrgemale. Roomlased ütlesid, et selliste inimeste teed viivad raskustest läbi tähtede poole. Kristlased ütlevad, et nad rühivad Jumala poole. Mõlemail on kitsas tee jalgade all, mida Jeesus soovitas kasutada.

Jeesuse enda tee oli päris ahtake, aga lühikese ajaga raskel teel ta saavutas võidu kogu maailma üle. Vaimlise võidu muidugi, selle inimelu suurima ja tähtsaima.

Meile pole kellelegi antud sellist väge. Aga oleme küll igaüks oma piskuga sama ülesande osalised. Tarvitame selleks palju rohkem aega ja saame ainult abilisteks olla meistrile, aga oleme siiski Jumala teel vaimulikus võitluses. Hinno on silmapaistev sellises võitluses oma visaduse poolest Issanda teenistuses.

Kes on see mees? Ta pole väga silma paistnud. On vaikne ja omaette. Aga teab, mida tahab ja tunneb, mis on ta kohus. Seisatagem tema lähedal ja vaadelgem seda rühkivat vägilast.

Aleksander Hinno sündis Põlva kihelkonna talus, Võrumaal 3. aprillil 1904. Lõpetas Tartu Ülikooli Usuteaduskonna kevadel 1931 ja ordineeriti Eesti esimese piiskopi Jakob Kukk'e poolt 1. mail 1932 õpetaja ametisse. Teenis Saaremaa Kaarma kogudust 1932—1933. Sealt rändas risti läbi Eesti uuesti asutatud Petseri linna luteri kog. õpetajaks, kus teenis 1933—1940. Võru linna kogudus kutsus ta oma õpetajaks 1940, keda teenis kuni põgenemiseni sõja ja enamlaste eest 1944. Oli Geislingeni suurlaagris Saksamaal meie kiriku ülesandel korraldamas eestlaste usulist teenimist Ameerika ja Prantsuse tsoonides. Ta õpetas Geislingeni eesti gümnaasiumis usuõpetust, oli „Kirikulehe" ja laste usulise ajakirja toimetaja ja korraldas kiriku lauluraamatu trükkimist. Geislingenis kirjutas ta oma väga elavate usuliste lühijutude kogu „Kodu värav", mis mitmeti on kõrvutatav Jaan Lattiku lühijutluste koguga „Elavad sõed". Seal toimetas ta trükki ka „Palvusi noortele" käsiraamatu.

1949. a. asub ta New York'i elama koos oma perega ja loob seal Pauluse koguduse, kus rangelt rakendas Eesti Kiriku põhimäärusi oma elu ja tegevuse raames. Ta on Usuelu Korraldajaks USA-s asuvatele eestlastele piiskop J. Kõpp'u volitusel ja 1954 valitakse ta USA I praostkonna praostiks ning 1965. a. Konsistooriumi assessoriks, millisel kohal töötas 13 aastat. Teenete eest ta kogudus annetas temale kuldristi. 1978. a. ilmus tema sulest sisukas usuliste laulude kogu „Vaimulikud Laulud", neid laule kogudused üle maailma trükivad oma laululehtedele ja neid hinnatakse väga.

Praost A. Hinno on mitmeid haigusi ja raskeid terviserikkeid pidanud kannatama, kuid on ikka paranenud ja teenib edasi. Sellist visadust ja truud armastust oma ülesannete täitmisel on harva leida.

Tema kõrval seisavad truult ta abikaasa Alide ja abielus tütar Hilma, kelle armastus on olnud mehele suureks toeks.

Akadeemiliselt kuulub ta korp! Ugala perre ning on New York'i kesksetes eesti organisatsioonides mitmeti tegev. Ehkki ametlikult erru läinud praost emeerituse tiitliga, teenib ta oma jõukohaselt edasi oma head Pauluse kogudust, kes teda hoiab ja armastab.

Visale ja väsimatule karjasele soovime Kirikuvalitsuse, Ameerika mandri eesti koguduste ja ta rohkete sõprade ning kaastööliste nimel tervist, rõõmu ja Issanda õnnistust. Toogu 80. eluaasta juubel temale häid sõnumeid.

Karl Raudsepp, piiskop.

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C.A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler.
Spetsialiseerunud contact lenside alal.
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
Tel. 535-6252

Linnadest ja sidemeist maaga

STUTTGART (11. 02. 84) — Ajakirjanduses on harva midagi, mis tuleb kirjutaja spontaansest loovast vaimust. Harilikult ikka nimetab toimetaja, et seal on kontsert, siin on tulekahju. Ise selle peale ei tule. Aastate jooksul on aga üks toimetuse käsk jäänud täitmata — iga kord kui kuhugi lähen, tahetakse muljeid sellest linnast. Kunagi muljeid edasi anda ei ole. Tagantjärele mõeldes tuleb välja ka põhjus. Mul on pilk Vancouverist igal pool. Jagan kabinetti mehega Cincinnatist, kel ei ole midagi seina peal. Mida seal Cincinnatis siis ikka vaadata on. Kindlasti on ilus linn, aga ilusaid linnu on palju. Ei ole küsinud, kas ta tahab minna sinna tagasi. Kas teda seoks midagi muud kui harjumus, kui see, et ta kasvas seal üles?

Ja siis tuleb endal küsimus, mida ma vastaksin, kui minult keegi sama küsiks? Mis jääb meelde ühest kohast, kus inimene on üles kasvanud — ja sel korral ei kavatse mitte alustada rahvusromantikaga. Võtame näiteks mõne linna, kus on ilus all-linn ja kenad elamisrajoonid ümber. Kes elab väljaspool ei ole mitte väga tihti kontaktis linnaga. Temal on tähtis kodu, see maja-korter ja ümbrus on talle kodu. Seda ümbrust paiguta ükskõik kuhu linna, kas või Clevelandi ja see jääb koduks. Kas linna nimi on Cleveland või Viin, ei muuda olukorda.

Muidugi jätsin selles „gedanken experimentis" — muide hea ingliskeelne sõna, mida füüsikateoreetikud aina kasutavad (katseid nad ju ei oska teha, pealegi on neid võimatu läbi viia) — inimeste osa täiesti välja, aga see ei ole oluline. Nagu enne mainitud, siin ei ole rahvusest juttu.

Aga nüüd tuleb meelde, et San Francisco Mork Hopkins hotellis on nimestik maailma kuuest ilusamast linnast: (mitte mingis järjekorras) Rio deJaneiro, Kaplinn, San Francisco, Vancouver, Hong Kong ja Sydney. Ühes olen sündinud ja üles kasvanud, teist tunnen väga hästi ja kolmandas olen käinud. Teisi tunnen vaid piltide kaudu. Mis on neil ühine? Meri ja (peale Sydney mäed.

Aga see, mis minule jääb Vancouverist meelde. Vaatad aknast välja ja näed mäge, ning vahest ka merd. Seda tunnet ei saa kirjeldada, olin nagu joodik, keda viin enam palju ei sega. Need mäed ja loodus teevad väikese kodupaiga suuremaks — nad piiravad küll silmapiiri, aga nende taga on uus maailm. Ja need mäed on, mis jäävad meelde. Neid mägesid näeb igal pool. Ei pea olema oma maja ees, et tunda: „Siin on minu kodu". Nii suurt kodu on vähestel. Kuigi harjub ära, ei saa kaua eemal olla, sest pildid sellest kutsuvad aina tagasi.

Niisiis määrab kodust tunnet ühes linnas loodus. Mitte see, mida inimene on ehitanud, vaid see, mille keskele see on ehitatud. Siiski on Jumala töö tähtsam inimese tööst.

Meie rahvas kasvas üles maal, kus oli palju loodust, võibolla sellepärast me ei saagi nii kergesti oma maad, võibolla on selles ühine loodusesinne, mis väljendub juba vanas rahvausus, see element, mis seob meid eesti rahvaks ja mis seob meie rahvast meie maaga.

W. Mart Laanemäe

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

Kristina M. Noolandi,
M.A., B.Ed., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
305 Lake Shore Rd. East
Oakville, Ont. L6J 1J3
Tel. kontoris 844-8581
kodus 820-8836

„Estonia" orkestri aastapäevapeol esines orkester valiku meeleolumuusikaliste paladega Uno Kooki juhatusel. Pildil vaade osale orkestrist, ees orkestrijuht. Foto: Vaba Eestlane

„Tehke nüüd ruttu," käskis ema natukese aja pärast uuesti. „Kes riides on, võib kaasa tulla. Ma lähen poodi." Ema oli riided igale lapsele valmis pannud, aga Petra ütles: „Seda kampsunit ma ei taha, see on totakas. Seda seelikut ma selga ei pane, see vajub maha." Peeter ütles: „Need püksid on liiga pikad, ma tahan omi vanu pükse. See särk kratsib kaela, seda ma ei salli." Pepe ütles: „Petra ei taha. Peeter kratsib." Tema ei osanud veel päriselt rääkida.

„Noh, hea küll," ütles ema, „jääte kõik koju. Ma lähen nüüd." Ta võttis rahakoti ja turukorvi ja varnast kaelasalli. Akki tahtsid kõik kolm last emaga kaasa minna. „Oota! Oota!" hüüdsid nad. Aga ema oli juba läinud.

„Teeme emale üllatuse, lähme talle poe juurde vastu," pani Peeter ette. See oli hea mõte, sest pood oli samas tänavas, ei olnud vaja üle tee minna. Nüüd tuli kiiresti riidesse panna.

Petra pani selga seeliku, mis maha vajuma kippus ja selle peale totaka kampsuni. Peeter tõmbas uued püksid jalga ja keeras püksisääred üles. Kratsiva särgi ajas ta selga ja toppis siilud pükstesse. Pepe oli juba riides, sest tema ärkas alati enne teisi ja ema aitas tal riided selga. Ainult jalad olid kõigil veel paljad. Pepe oli nimelt enda jalad lahti võtnud, sest palja jalu oli parem mürada.

Nüüd seisid keset põrandat kolm paari paljaid jalgu ja nende ees hunnikus sukad: üks paar punaseid sukki, üks paar siniseid sukki ja üks paar rohelisi sukki. Kes neist aru sai, kelle omad.

„Kas sinised on sinu või minu?" küsis Petra. Peeter ei teadnud. Ta võttis sukad sülle ja viskas nad kõrgele üles, üsna vastu lage. „Püüdke nüüd!" hüüdis ta ise. Petra sai ühe sinise suka kätte, Pepe punase ja Peeter ka sinise.

„Anna mu sukk siia!" nõudis Petra.

„Säh võta!" vastas Peeter ja viskas sukad uuesti lakke. Seekord sai Pepe ühe rohelise suka pihku. Tal oli nüüd punasele roheline paarimees. Petra sai ka rohelise ja temal oli see sinisele paarimeheks. Aga Peeter — tema sai neede, mis üle jäid. Kes arvab ära, mis värvi need olid?

„Vaatame, kes kõige enne jalad kinni saab," ütles Peeter ja oli muidugi esimene. Selle eest aitas ta Pepel kingi jalga panna. Siis läksid lapsed kolmekesi poe juurde.

Parajasti tuli kaupluse uksest proua Pitsking kahe täistuubitud kandekotiga, jäi seisma ja ütles:

„Mis see nüüd on, mul silmad päris segased. Just nagu nukud karglevad silmade ees punaste ja siniste ja roheliste jalgadega." Lapsed hüüdsid kooris: „Terehommikut naabri-tädi!" ja jooksid kolm korda ümber kuulutustulba. Siis tuli preili Tuttlill, kergitas prilliraami nina kohal ja imestas:

„Ma vaatan ja vaatan, kuidas need sääred lastel täna nii segiläbi sibavad." „Tere preili Tuttlill!" hüüdsid lapsed ja jõudsid poe juurde. Nende ema astus just poeuksest tänavale, aga ta ajas proua Kaneelipeaga juttu, kes ka poest tuli. See proua nägi lapsi, vaatas neid uurivalt ja küsis:

„Kas need on tõesti Teie lapsed, armas õpetajanna? Mulle tundub vähe imelik, mis nad endale selga ja jalga on pannud."

„Kuidas nii?" imestas ema. „Minu lapsed käivad alati korralikult riides, seda peab küll ütlema. Ja kas teate, proua Kaneelipea, nad on üldse kõige paremad lapsed maailmas."

„No kuulge, ise olete kooliõpetaja! Vaadake ometi, mismoodi sukad neil jalas on," torises proua Kaneelipea. „Mul hakkab pea ringi käima."

„Kuidas nii?" imestas ema. „Kaks punast, kaks sinist, kaks rohelist säärt — lugege ära!" Lapsed hüplesid ema ja naabriproua ümber ja tõepoolest oli selgesti näha: kaks sinist, kaks punast, kaks rohelist jalga. Siis läksid nad koju ja lapsed ütlesid:

„Meie ema on kõige targem ja kõige parem ema maailmas."

PÄRIS NUKK

Irmela istus põrandal ja õmbles. Ema õmbluskast seisis lahtiselt tema ees. Põrand oli täis lappe, riidetükke ja muud pudi-padi. Seina ääres seisis suur pappkast. Kastis oli suuri ja väikesi nukke, kõik paljad.

„Mis sa teed?" küsis Virve.

„Õmblen oma nukule kleiti," vastas Irmela.

„Missugusele nukule?" tahtis Virve teada.

„Päris nukule," vastas Irmela ja õmbles edasi.

„Missugune see päris nukk sul on?" ei annud Virve rahu.

„On päris õige nukk, ei olegi ostetud," seletas Irmela.

„Näita!" käis Virve peale.

„Ei saa näidata, teda veel ei ole," vastas Irmela.

„Kuidas sa siis kleiti oskad teha, kui ei tea, kui suur see peab olema," imestas Virve.

„Kui kleit valmis on, teen nuku ka, siis tean," vastas Irmela.

Kleit sai valmis. Virve arvas, et on veidi naljakas, aga Irmelale see kangesti meeldis. Roosad lilled olid peal. Siis hakkas ta nukku tegema. Keeras ja rullis lappe kokku, katsus õmmelda ja lõngaga siduda. Aga ei tulnud niisugune kui Irmela tahtis.

„Kas see on kass või kana?" küsis Virve. Irmela hakkas nutma. Siis tuli just ema tuppa.

„Mis sa lapsele tegid?" küsis ema.

„Ikka mina!" hüüdis Virve. „Mina ei teinud midagi. Irmela tahab nukku teha ja ei oska."

Ema istus Irmela juurde põrandale ja võttis pooleli nuku oma kätte. „See ongi ju varsti valmis," ütles ema. „Ainult pea tuleb veel külge õmmelda." Ta aitas natuke ja nukk oli valmis. See oligi päris nukk, Irmela enda tehtud. Tal olid silmad nagu elusatel lastel, ja juuksed ja üldse kõik päris õieti. Virve seda ei näinud, tema ei osanud vaadata. Aga Irmela nägi. Kui ta silmad kinni pigistas, nägi ta seda veel paremini.

Selle nuku võttis Irmela õhtul voodisse kaasa ja see oli tõesti päris nukk.

OMA MAJA

„Kui ma ühe miljoni võidan, ostan sulle jalgratta," ütles Juku. Tema väike õde Viiu vaatas oma nukkude juurest üles ja küsis: „Kas sinise või punase?" „Rohelise," vastas Juku. „Ma rohelist ei taha, tahan punast," seletas Viiu ja mängis edasi.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 5. aprillil 1984 — Thursday, April 5, 1984

ESTO-84 bürootunnid

Meie ajalehe eelmises numbris avaldasime ESTO-84 pressibülletääni nr. 15 avaldatud informatsiooni piletite müügi ja reservatsioonide kohta. Jätkame täna punktidega, kus käsitletakse laudadesse paigutamist, bürootundide lahtiolekut praegu ja ESTO ajal ning kuidas toimida siis, kui tekib vajadus ostetud pileteid vahetada.

LAUDADESSE PAIGUTAMINE

Need, kes üheskoos tasusid vähem kui 10-koha eest, saavad omale naabrid neist tühjaksjäänud toolidele. Kui mõni hiline grupp, näiteks 4 või 5 isikut, või rohkem, soovib koos istuda, võib juhtuda, et neid ei ole enam võimalik koos ühte lauda paigutada. See on hiljaksjäämise traagika!

Samuti on asjata loota, et bürooinimesed suudavad 2000- või 3000-nime seast üles otsida, kus lauas teie sõbrad peaksid olema ja kas saaks teid nende juurde paigutada. Alguses sai nimesid ehk mälus kanda ja aidata, aga praegu seda enam ei suuda.

Piletid on nummerdatud laudade järele. Raali sissekantud numbreid enam muuta ei saa — arvepidamise julgestuse nõudel. Laudadesse paigutuse nimekiri valmib alles ESTO ajaks. Ainukene, mida soovitada saab on, et need, kes kohti vahetada soovivad, otsivad ise ja vahetavad piletid omavahel. Igal juhul, peotujule ja seltskondlikule meeleolule mõjub isegi hästi kui natuke ringi liikuda ja seguneda.

BÜROOTUNNID

ESTO-büroo asub Eesti Majas Torontos, tuba 11 (allkorrusel, kohviku vastas). Uks on avatud esmaspäeval, teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval kell 14.00—19.00 ja laupäeval kell 10.00—13.00. Reedel ja pühapäeval on uks suletud, kuna on töid mida on vaja segamatult teha.

Büroo telefon on (416) 465-1834. Kui kedagi büroos pole, siis vastab teile hääl helilindilt, mis palub, peale signaali, ütelda oma nimi, telefoninumber ja mida soovite. Teile helistatakse tagasi niipea kui võimalik, või vastatakse kirjalikult kui jätate aadressi. Kaugekõned vastatakse ainult „collect" alusel, s.o. teie arvel.

Mõnikord leiate, et ESTO-büroo on rahvast täis ja tuleb oodata. Senini on trükitud 31,500 piletite tellimislehte. Oleks väga soovitav, et te tutvuksite tellimislehega ja Teadetes ning ajalehtedes ilmunud informatsiooniga ja jõuaksite otsusele, millisele üritusele soovite piletit tellida, mis hinnalist ja sellekohaselt täidaksite tellimislehe, koos oma nime, aadressi ja telefoninumbriga. Kirjutage valmis oma tshekk, „ESTO-84" nimele, samuti kuupäev ja allkiri. Tehke seda isegi siis, kui summa peate jätma lahtiseks seni, kui saate vastuse mõnele küsimusele. Aga, palun ärge püüdke laua ees läbi arutada kogu 35 etendust, kui teised teie taga ootavad!

Küsimusi tuleb ja püüame aidata, aga me oleme katsunud kitsaskohti vältida, ja selgitused trükis avaldada. Lugege neid tähelepanelikult!

ESTO AJAL

ESTO-nädalal avatakse teine ESTO-büroo Royal York hotellis, kus külalised oma piletid kätte saavad, kui nad pole posti kaudu saanud. Vabadele kohtadele müüakse pileteid ka veel enne etenduse algust. Tuleb rõhutada, et nende ürituste pileteid, kus serveeritakse toitu, saab ainult eeltellimise kaudu. Mitu päeva enne üritust nimekiri suletakse, oleneb toitlustajast (Royal York'is on see 48 tundi).

PILETITE VAHETAMISEST

Tarbekorral võetakse pileteid tagasi kuni 15. maini. Tagasimaksmisel peetakse iga pileti pealt kinni $2.00. Kui pank ei aktsepteeri teie piletite tellimise tshekki ja selle meile tagasi saadab, siis peame lisama $5.00 kulusid teie arvele.

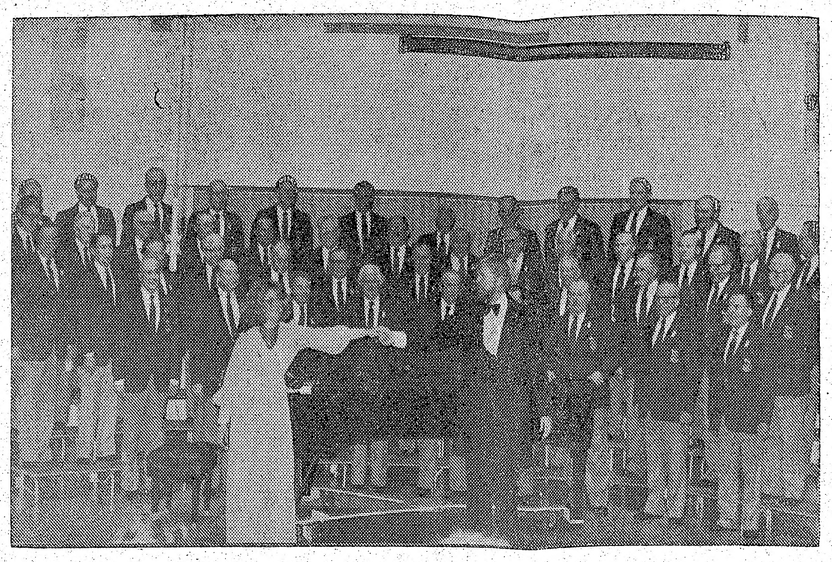

T. E. Meeskoor pärast õnnestunud kontserti, ees pianist Tiina Mitt-Kreem ja koorijuht Charles Kipper.
Foto: Vaba Eestlane

E. V. aastapäev Kesk-Floridas

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistati ka Kesk-Floridas, kuigi seltsi osavõtu pärast eelnenud rahvusvahelisest näitusest, see toimus hilinenult 3. märtsil, St. Petersburgi esinduslikus Jahtklubis. Osavõtjaid oli saja ümber, kaasmaalasi oli kokku tulnud ligidalt ja kaugelt, nende hulgas Kanada külalisi.

Aktuseosa algas lippude sissetoomisega Enn Võrgu „Eesti lipu" helide saatel. Järgnes USA hümn, mida laulis end klaveril saates seltsi abiesimees Evald Pohl, jäädes ühtlasi aktuse teadustajaks.

Liigutava palvuse pidas õpetaja Juhan Suurkivi, kes lõpetas oma lühijutluse manitsusega, et usaldaksime oma mured Taevaisale

ja, et me keegi ei väsiks palvetamast oma kodumaa eest.

Seltsi esimees Henn Rebane tervitas oma avasõnas aktusest osavõtjaid ja tuletas meelde, et oleme olnud juba 40 aastat väljaspool kodumaad.

Aktust kaunistas tenor E. Pohl kahe lauluga klaveri saatel, laudes Leo Virkhausi „Hümn kodule" ja Jüri Mandre „Samblane katus".

Viimane oli pühendatud küüditatute ja vabaduse eest langenute mälestuseks.

Aktuse peakõne pidas Tampas USA sõjaväe valmiduse peakorteris (Cetral Command) juriidilise nõuandjana teeniv USA kolonel Tõnis Toomepuu. Kõneleja sündis Tallinnas 1939. a., koos perekonnaga põgeneti Rootsi, kust elutee viis perekonna edasi Kanadasse ja lõpuks New Yorki. Ta lõpetas kolledzhi N.-Yorgis. On tegevteenistuses ohvitserina 1961. a. saadik, sellest kaks aastat Vietnamis. Lõpetanud Bostoni ülikooli õigusteaduskonna (Law School) cum laude'ga 1970. a., olles eripuhkusel sõjaväest. On abielus, kahe lapse isa. Oma kõne lühikeses ingliskeelses sissejuhatuses ja eestikeelses peatekstis kõneleja tuletas meelde eesti rahva pikka ajalugu ja tema kangelaslikke võitlusi. Edasi ta käsitles eestlaste edu ja nende osatähtsust poliitiliste võitlejatena Läänes. Ta lõpetas oma kõne meeleolulise pildiga, märkides, et on küll nähtud laias maailmas rännates vägevaid palme ja seedreid, kuid midagi ei ületa lahkumise aastal Hiiumaal nähtud lõhnava kasesalu ilu.

Tavakohaste tervituste osas võttis sõna kohalike lätlaste esindaja dr. Kalnins, lõpetades oma sõnavõtu „Elagu Eestiga". Kirjalikud tervitused olid ERKÜ-lt ja Lõuna-Florida Eestlaste Koondiselt.

Loeti ette ka USA välisministri tervitus ja kongressiliikme C. W. (Bill) Yong'i sõnavõtt Esindajatekojas.

Lõppsõna ütles seltsi abiesimees Heinrich Koop, kes vana koorijuhina oma kõne lõpetas paljulauldud laulusõnadega: „Ma Taara tammikutes veel kuulen kauget häält, kõik ennemuistsed tuuled veel pole kadund sealt." Ergutades sellega mitte veel kaotada lootust, misjärel aktus lõpetati hümniga.

Järgnes koosviibimine lõunalaudades. Oli vestlust, oli suhtlemist, oli loterii. Ajaviitemuusika eest hoolitses Ilmar Uusvell oma heliseadeldisega.

Tööliśrahutused Prantsusmaal

PARIIS — Tööliśrahutused levisid möödunud nädalalõpul Prantsusmaa rasketööstuse piirkonnas. Juba päev varem olid vihased töölised tormanud terasekompaniide kontorite peale, protestiks valitsuse plaanide vastu massiliselt töökohti vähendada.

Punktide võimalus pärandikeelte koolis

Pärast uut troonikõnet, millega avati Ontario parlamendi 1984. istungijärk, kutsus kodakondsuse ja kultuuriminister Susan Fish etnilised ajakirjanikud lühemale kokkusaamisele Ontario parlamendihoones, kus ta vastas uue kõne juures kerkivaile küsimusile, aga ka muudele küsimustele tema ministeeriumi valdkonnas.

Minister S. Fishiga ühinesid majandusminister Larry Grossman ja haridusminister Betty Stephenson, kes vastasid oma ametialalisile küsimustele.

Huvitav oli minister B. Stephensoni vastus pärandikeelte arvestamises Kanada keskkoolide punktidesüsteemi. Ta ütles, et selleks pole mingeid takistusi, tingimus on vaid, et õpetajad oleks Ontario keskkooli õpetaja tunnistusega.

Uute reformide kohta Ontario koolisüsteemis märkis ta, et nad ei kavatse minna tagasi lõpueksamite mooduse juurde, kuigi mingit arenguvormi on tahetud

välja töötada kõigis koolides,

sest ülikoolide eel peab olema mingi „katsetamise mehhanism". Keskkoolide ainevalikut on suurendatud ja esimest korda tuleb sisse kehaline kasvatus.

Praegu on pärandikeelte programmis 49 keelt ja nende kaudu on võimalik saada High School Credit-punkte, kui õpetajad on selleks Ontario tingimuste kohaselt kvalifitseeritud (Ontario Teacher Certificate). Pärandikeele päevakooli viimisel on olnud raskusi, sest see on pärast-kooli tüüp, mida korraldatakse provintsi toetusel.

Ümberõppimise kohta märkis minister Larry Crossman,

et Ontarios on suur arv selliseid programme olemas,

neid tuleb vaid üles leida.

Ajakirjanduse esindajaid käis tervitamas ka Ontario peaminister William Davis.

Võrulased kohtusid

Võrulaste osavõtjaterohke ja tujukõlane kokkutulek toimus pühapäeva 18. märtsi pärastlõunal Eesti Maja noorteruumis, mis algas omameeste poolt mängitavate pillilugudega.

A. Tuvikene ütles oma avasõnas: „Täämbä ei olõ pidu — um tüüpäiv. Miks meid siis siia kutsuti. Selleks on meie juhatusel seekord väga lühike, väga selge vastus: „Mitu pääd, um mitu pääd". Panõmi sis täämb uma jala laua alla, pää kokku ja nii ütenkuun kõnõldõn, targutõn, mitte aga tülitsedõn teeme plaane, mis, kuis lähva võrokõsõ ESTO-84-le. Päälegi um meil suvel suur juubelisünnipäiv, nimelt meie väike, ilus, armas Võru liin saa 200 aastasõs. Nii siis um meil täämbä pallu nõupidämisi ja targutamisi."

Leinaseisakuga mälestati lahkunud võrulasi, mille kestel Aino Pähn deklameeris vaikuses „Äkitselt su käed mu kätest lahti kisti."

Võrulaste koondise esimees L. Puurits tervitas koosviibijaid ja soovis koosviibimisele head kordaminekut.

Võrulaste abiesimees ja Maakondliku Esinduskogu abiesimees Salme Vesi andis põgusa ülevaate tehtud ja kavatsetavatest eeltöödest eelseisvaks maakondade suurkogunemiseks esinduslikku Royal York hotelli teisipäeval, 10. juulil k.a.

Koosviibimisel arutati kuidas seda päeva võrulaste osas organiseerida ja kaasaaidata, et osavõtt sellest oleks rohkearvuline ning see hästi õnnestuks.

Selle suure ülesande korraldamine jäeti koondise juhatuse hooleks.

Kohapeal müüdi ka rohkesti „Maakondade Päevale" sissepääsulinte hinnaga $3.00. Ühtlasi teatati, et „Maakondade Päeval" korraldatava ühise lõunasöögi pileteid hinnaga $18.00 isikult saab ettetellimisel osta ESTO büroost, Eesti Majas.

Mulkide „päämees" J. Vihma abikaasa ja adjutandiga tõid tervitusi ja kingituse samal ajal Eesti Majas peetavalt mulkide koosviibimiselt.

J. Vihma, kes on Maakondliku Esinduskogu esimees, kutsus kõiki koosviibijaid „Maakondade Päevast" osa võtma.

Rikkalik kohvilaud kohvikõrvalisega oli korraldatud virkade võrulastest perenaiste poolt. Vaiki Melts, kes haiguse tõttu ei saanud koosviibimisest osa võtta, oli saatnud hulga maitsvaid pirukaid ja muud. Hästi korraldatud kohvilaua kohta oli kuulda ütelusi, et „säändsid naisi ei saa kulla iist ka osta."

Ühiselt laudades istudes veedeti ülevas meeleolus meeldiv pühapäevane pärastlõuna omameeste pillilugusid kuulates, hoogsalt vanadele tuttavatele viisidele kaasa lauldes, ning omavahel vesteldes. Ka oli kohal mustkunstnik J. Haiba, kes tegi mitmeid huvitavaid mustkunsti trikke. Lõpu eel mitmed paarid harrastasid jalakeerutust omameeste muusika saatel.

Nii möödus mitu tundi kestnud asjalik ja meeldejääv kokkutulek sooviga, et edaspidi neid koosviibimisi korraldataks tihedamini.

Ollakse valmis laulupeoks

Lauluvõistlus ei andnud tulemusi – ESTO-84 laulupeo toimkond vajab orkestrante

ESTO-84 laulupeo toimkonna töö on arenenud ettenähtud korras, lauluraamatud saadeti juba ammugi kooridele välja ja õppimine edeneb kõigil. Kõik ettevalmistused laulupeoks on valmis, suur osa pääsmeidki juba ettetellitud ja toimkond viimistleb sündmusega seotud eeltöid. Laulupidu toimub laupäeval, 14. juulil kell 2 p.l. Maple Leaf Garden'is.

Laulupeo toimkonna esimees H. Kasenurm andis lühema täiendava jutuajamise eesti ajalehtedele.

Kõigepealt on teada väljakuulutatud seltskondlike laulude võistluse tulemused. Kokku saabus seitsmelt autorilt 14 laulu, mida zhürii koosseisus dr. R. Toi, U. Kook ja H. Kasenurm läbi vaatasid ja leidsid, et ükski neist pole auhinna vääriline.

Neist on kolm laulu siiski, mida võiks laulda, kuna tekstid on päris head, aga meloodiad on tuimad.

Saabunud maadelt: Inglismaalt 2, Rootsist 1, Torontost 1 ja USA-st 3 autorilt.

Laulud olid klaveri, kittari või akordioni saatel.

Laulupeo osas on lõplikult selgunud üldjuhtide isikud: dr. R. Toi, (juhib 6 laulu), U. Kook (6), C. Kipper (5), E. Veski (3) ja Asta Ballstadt (4), kolme õpilaskooride poolt esitatavat laulu juhib G. Iltal.

Laulupeo toimkonda on täiendatud: üldkooride vanemaks on valitud A. Rõika ja üldorkestri vanemaks V. Gustavson, defileejuhiks A. Kukk, teadustajaiks Reet Marten-Sehr ja E. Kiilaspea.

Teadaolevalt on lauljaid 800, kes on pärit enam kui 50-st koorist. Orkestris mängijaid otsitakse praegu just Torontost. USA-st tulevate liikmete arv on juba ülekaalukam 26 mängijaga ja neid tuleb sealt veel juurde. H. Kasenurm avaldabki üleskutse, et noored instrumentalistid ühineksid „Estonia" orkestriga, kes on põhiüksuseks, kelle juurde lisatakse uued tulijad.

Orkestril on ettenähtud esinemine Ontario Place'is avatseremoonias, kus tuleb mängida hümne ja „Eesti lipp". Selleks moodustatakse orkester — ESTO-Festival puhkpillide orkester.

Laulupeol mängitakse puhkpillide üldorkestri nime all. Seni on just Ühendriikide eesti noortel olnud huvi selle vastu, seepärast vajatakse tasakaaluks noori orkestrante Torontost. H. Kasenurm arvab, et endistelt mängijailt ei nõua kuigi palju vaeva, kui nad on jälle mänguvõimelised, pealegi on eesti noori olnud rohkesti Toronto koolide orkestreis mängimas.

Lõpuks ta ütlebki, et need kes tahavad osa võtta orkestrist, helistagu H. Kasenurmele, tel. 244-4750, kaugemal olijad võivad kirjutada ESTO- 84 peakomiteele Eesti Majja.

Realistidele

Realistide järjekordne kokkutulek Torontos toimub reedel, 13. aprillil Tartu College'i restorani ruumes algusega kell 7.30 õhtul.

Kõik realistid kutsutud!

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Ermi Soomet
TULUMAKSULEHTEDE täitmine
Kokkuleppeks helistada 247-3150

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele
Eesti Sihtkapital Kanadas
kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

KEVADINE VÄLJAMÜÜK
20—50% HINNAALANDUST
UUED KEVADMOED

Annel's Shoppe
1093 Victoria Park Ave.
(St. Clair'i juures)
SUURES VALIKUS: Tel. 759-1341
★ Kleidid ★ Pluusid
★ Seelikud ★ Püksid
kostüümid ja mitmesugused kombinatsioonid
Avatud:
esmasp.-kolmap. 10—6
neljap., reedel 10—9
laup. 9.30—5

Maja MÜÜA DON MILLS'is
4 magamistuba — „split-level". Seltskonnaruum keldris, rõdu ja aed. Koolid, TTC ja ärid lähedal. Sobiv ka kahele perele.
Hind $94.000.—
Tel. 447-5075